

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

11. september 2014*

Sisukord

Vaidluse taust ja vaidlusalune otsus	4
Hagimenetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtuotsus	6
Poolte nõuded	7
Vastuapellatsioonkaebuste vastuvõetavus	7
Põhiküsimus	8
Apellatsioonkaebuse kolmas väide, et hagiavalduse teatud lisade vastuvõetavusega seoses on rikutud õigusnormi	8
Vaidlustatud kohtuotsus	8
Poolte argumendid	9
Euroopa Kohtu hinnang	10
Apellatsioonkaebuse teine väide, et õigusnormi on rikutud ja/või esitatud on ebapiisavad põhjendused seoses küsimuse analüüsimisel, kas MasterCard on ettevõtjate ühendus	11
Poolte argumendid	11
Euroopa Kohtu hinnang	13
– Vastuvõetavus	13
– Põhiküsimus	13
Apellatsioonkaebuse esimene väide, et väidetava konkurentsipiirangu objektiivse vajalikkuse hindamisel on rikutud õigusnormi ja/või esitatud ebapiisavad põhjendused	16
Vaidlustatud kohtuotsus	16

* Kohtumenetluse keel: inglise.

Apellatsioonkaebuse esimese väite esimene osa	17
– Poolte argumendid	17
– Euroopa Kohtu hinnang	17
Apellatsioonkaebuse esimese väite teine ja kolmas osa	18
– Poolte argumendid	18
– Euroopa Kohtu hinnang	20
Apellatsioonkaebuse esimese väite neljas osa	21
– Poolte argumendid	21
– Euroopa Kohtu hinnang	21
RBS vastuapellatsioonkaebuse ainus väide ja LBG vastuapellatsioonkaebuse esimene väide	22
Vaidlustatud kohtuotsus	22
Poolte argumendid	23
– RBS vastuapellatsioonkaebuse ainus väide	23
– LBG vastuapellatsioonkaebuse esimene väide	24
Euroopa Kohtu hinnang	25
– Komisjoni esitatud vastuvõetamatuse vastuväited	25
– RBS vastuapellatsioonkaebuse ainsa väite põhiküsimus ning LBG vastuapellatsioonkaebuse esimene väide	26
LBG vastuapellatsioonkaebuse teine väide	32
Vaidlustatud kohtuotsus	33
LBG vastuapellatsioonkaebuse teise väite esimene osa	34
– Poolte argumendid	34
– Euroopa Kohtu hinnang	35
LBG vastuapellatsioonkaebuse teise väite teine osa	35
– Poolte argumendid	35
– Euroopa Kohtu hinnang	36
LBG vastuapellatsioonkaebuse teise väite kolmas osa	40
– Poolte argumendid	40
– Euroopa Kohtu hinnang	40

Kohtukulud..... 41

Apellatsioonkaebus — Vastuapellatsioonkaebused — Vastuvõetavus — EÜ artikkel 81 — Deebet-, järelmaksu- ja krediitkaardiga tasumise avatud süsteem — Mitmepoolsed varuvahendustasud — Ettevõtjate ühendus — Tagajärje tõttu konkurentsi piiramine — Kohtuliku kontrolli kriteerium — Mõiste „seonduv piirang” — Objektiivne vajalikkus ja proportsionaalsus — Kohased „vastupidise olukorra oletused” — Kahepoolsed süsteemid — Hagiavalduse lisade arvesse võtmine

Kohtuasjas C-382/12 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 4. augustil 2012 esitatud apellatsioonkaebus,

MasterCard Inc., asukoht Wilmington (Ühendriigid),

MasterCard International Inc., asukoht Wilmington,

MasterCard Europe SPRL, asukoht Waterloo (Belgia),

esindajad: advokaadid E. Barbier de la Serre, V. Brophy ja B. Amory ning T. Sharpe, QC,

apellandid,

teised menetlusosalised:

Euroopa Komisjon, esindajad: V. Bottka ja N. Khan,

kostja esimese astme kohtus,

Banco Santander SA, asukoht Santander (Hispaania),

Royal Bank of Scotland plc, asukoht Edinburgh (Ühendkuningriik), esindajad: *solicitor* D. Liddell ja *barrister* M. Hoskins,

HSBC Bank plc, asukoht London (Ühendkuningriik), esindaja: R. Thompson, QC,

Bank of Scotland plc, asukoht Édimbourg,

Lloyds TSB Bank plc, asukoht London,

esindajad: *solicitor* K. Fountoukakos-Kyriakakos ja S. Wisking ning J. Flynn, QC,

MBNA Europe Bank Ltd, asukoht Chester (Ühendkuningriik), esindaja: *solicitor* A. Davis,

British Retail Consortium, asukoht London, esindajad: advokaat R. Marchini ja *barrister* A. Robertson,

EuroCommerce AISBL, asukoht Brüssel (Belgia), esindaja: advokaat J. Stuyck,

Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik, esindajad: M. Holt ja C. Murrell, keda abistasid J. Turner, QC, ja *barrister* J. Holmes,

menetlusse astujad esimese astme kohtus,

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja president M. Ilešič, kohtunikud C. G. Fernlund, A. Ó Caoimh (ettekandja), C. Toader ja E. Jarašiūnas,

kohtujurist: P. Mengozzi,

kohtusekretär: vanemametnik L. Hewlett,

arvestades kirjalikus menetluses ja 4. juuli 2013. aasta kohtuistungil esitatut,

olles 30. jaanuari 2014. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 MasterCard Inc. ning tema tütarettevõtjad MasterCard International Inc. ja MasterCard Europe SPRL paluvad oma apellatsioonkaebusega tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu otsus MasterCard jt vs. komisjon (T-111/08, EU:T:2012:260; edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus“), millega Üldkohus jättis rahuldamata nende hagiavalduse, mille ese on esimese võimalusena nõue tühistada komisjoni 19. detsembri 2007. aasta otsus K(2007) 6474 (lõplik) [EÜ] artiklis 81 ja EMP lepingu artiklis 53 sätestatud menetluse kohta (juhtumid COMP/34.579 – Mastercard, COMP/36.518 – EuroCommerce, COMP/38.580 – Commercial Cards; edaspidi „vaidlusalune otsus“), ning teise võimalusena nõue tühistada sama otsuse artiklid 3–5 ja 7.
- 2 Oma vastavates vastuapellatsioonkaebustes paluvad esiteks Royal Bank of Scotland plc (edaspidi „RBS“) ning teiseks Bank of Scotland plc (edaspidi „BoS“) ja Lloyds TSB Bank plc (edaspidi „LTSB“), keda mõlemat (edaspidi koos „LBG“) kontrollib nüüdsest Lloyds Banking Group plc ja kes ühiselt tegutsevad käesolevas menetluses, tühistada vaidlustatud kohtuotsus ning vaidlusalune otsus.

Vaidluse taust ja vaidlusalune otsus

- 3 Nagu ilmneb eelkõige vaidlustatud kohtuotsuse punktidest 20, 24, 27, 35, 39 ja 40, tuvastas Euroopa Ühenduste Komisjon vaidlusaluses otsuses muu hulgas, et rahvusvahelise makseorganisatsiooni MasterCard (edaspidi „MasterCard“) käitatava maksesüsteemi niisuguse mitmepoolse varuvahendustasu kindlaksmääramine, mida kohaldatakse eelkõige piiriülestele pangakaardi maksetele Euroopa Majanduspiirkonnas (EMP) või euro-alal, (edaspidi „mitmepoolsed vahendustasud“) kujutas endast ettevõtjate ühenduse otsust, mis piiras konkurentsi asjaomaste pankade vahel, kes osutasid kauplejatele teenuseid, mis viimastel võimaldasid vastu võtta MasterCard ja/või Maestro deebet-, järelmaksu- ja krediitkaarte, et kõnealune piirang oli märkimisväärne, et see mõjutas liikmesriikide vahelist kaubandust ning et apellandid ei tõendanud õiguslikult piisavalt, et mitmepoolsed vahendustasud olid MasterCardi süsteemi toimimiseks objektiivselt vajalikud, ega seda, et EÜ artikli 81 lõikes 3 või 2. mai 1992. aasta Euroopa Majanduspiirkonna lepingu (EÜT 1994, L 1, lk 3) artikli 53 lõikes 3 ette nähtud tingimused erandi tegemiseks olid täidetud.

- 4 Toimikust ja iseäranis vaidlustatud kohtuotsuse punktist 17 ilmneb, et nn avatud maksesüsteemis, nagu MasterCardi süsteem, on pangakaardiga tehtava iga ostu osapooleks lisaks maksesüsteemi omanikule kaardiomanik, kaardi väljastanud finantseerimisasutus ehk „väljastav pank”, kaupleja ning finantseerimisasutus kui „aktsepteeriv pank”, mis osutab kauplejale teenuseid, mis võimaldavad viimasel vastu võtta kaarti kui asjaomase tehingu eest tasumise vahendit.
- 5 Nagu tuleneb vaidlustatud kohtuotsuse punktidest 1–44, saab vaidluse tausta ja vaidlusaluse otsuse peamised asjaolud apellatsioonkaebuse ja vastuapellatsioonkaebuste lahendamiseks kokku võtta järgnevalt.
- 6 Apellandid vastutavad MasterCardi ja Maestro kaartidega sooritatavate maksete süsteemi haldamise ja koordineerimise eest, mis hõlmab eeskätt süsteemi eeskirjade kehtestamist ning liikmeks olevatele finantseerimisasutustele autoriseerimis- ja kompenseerimisteenuste osutamist. MasterCardi ja Maestro kaartide väljastamine ja kaartide aktsepteerimiseks kauplejatega liitumislepingute sõlmimine kuulub kõnealuste finantseerimisasutuste vastutusalasse.
- 7 Enne 25. maid 2006 kuulus MasterCardi kogu vara ja vastavad hääleõigused liikmeks olevatele finantseerimisasutustele. Sellel kuupäeval toimus New Yorgi (Ühendriigid) börsil MasterCard Inc. aktsiate esmane avalik pakkumine (edaspidi „IPO”), mis muutis MasterCardi struktuuri ja juhtimist.
- 8 British Retail Consortium (edaspidi „BRC”) ja EuroCommerce AISBL (edaspidi „EuroCommerce”) esitasid vastavalt 30. märtsil 1992 ja 27. juunil 1997 komisjonile kaebused eelkõige Europay International SA (edaspidi „Europay”) vastu, kellest hiljem sai MasterCard Europe SPRL.
- 9 Europay teavitas komisjoni kogu oma maksesüsteemist.
- 10 Komisjon avaldas 13. aprillil 2002 teatise vastavalt nõukogu 6. veebruari 1962. aasta määruse nr 17, esimene määrus [EÜ] artiklite [81] ja [82] rakendamise kohta (EÜT 1962, 13, lk 204; ELT eriväljaanne 08/01, lk 3), artikli 19 lõikele 3, milles ta teatas oma kavatsusest võtta vastu soodne seisukoht Europay süsteemi teatud eeskirjade kohta, mille hulgas ei olnud varuvahendustasusid puudutavaid eeskirju.
- 11 Vaidlusaluses otsuses tuvastas komisjon, et apellandid rikkusid EÜ artiklit 81 ja Euroopa Majanduspiirkonna lepingu artiklit 53. Otsuses on toodud järgnevad kaalutlused:
 - Vahendustasud puudutavad väljastava panga ja aktsepteeriva panga vahelisi suhteid kaardiga tehtavate tehingute eest tasumisel ning need tasud vastavad summale, mis võetakse maha väljastava panga kasuks. Neid tasusid tuleb eristada aktsepteeriva panga poolt kauplejatelt võetavatest teenustasudest (*merchant service charge*, edaspidi „MSC”). Vaidlusalune otsus puudutab üksnes mitmepoolseid vahendustasusid, mitte aga kahepoolset väljastava ja aktsepteeriva panga poolt kindlaks määratavaid vahendustasusid või üleriiklikul tasandil kollektiivselt kehtestatud vahendustasusid.
 - Pangakaartide avatud süsteemide valdkonnas tuleb eristada kolme erinevat kaubaturgu: kõigepealt „süsteemidevaheline turg”, kus konkureerivad erinevad kaardisüsteemid, seejärel „väljastamisturg”, kus väljastavad pangad konkureerivad pangakaardi omanikest klientide pärast, ning lõpuks „aktsepteerimisturg”, kus aktsepteerivad pangad konkureerivad kauplejatest klientide pärast. Asjaomane turg vaidlusaluses otsuses koosneb EMP liikmesriikide siseriiklikest aktsepteerimisturgudest.
 - Apellantide otsused mitmepoolsete vahendustasude kehtestamise kohta kujutavad endast ettevõtjate ühenduse otsuseid EÜ artikli 81 lõike 1 tähenduses, ja seda vaatamata IPO-ga kaasnenud muudatustele MasterCardi struktuuris ja juhtimises.

- Mitmepoolsete vahendustasude tagajärjel suureneb MSC-de baas, kuigi need võiksid olla madalamal tasemel, kui puuduksid mitmepoolsed vahendustasud ja kui väljastavate pankade suhtes kehtiks keeld kehtestada *a posteriori* ühepoolseid tasusid, st eeskiri, mis keelab väljastavatel ja aktsepteerivatel pankadel määrata vahendustasude summa kindlaks pärast seda, kui väljastava panga üks kaardiomanik tegi mõnes aktsepteeriva panga kaupluses ostu ning tehing esitati tasumiseks (edaspidi „*ex post*-tasude keeld”). Mitmepoolsed vahendustasud piiravad seega aktsepteerivate pankade vahelist hinnakonkurentsi, mis kahjustab kauplejaid ja nende kliente.
- Mitmepoolseid vahendustasusid ei saa lugeda „seonduvateks piiranguteks”, kuna need ei ole maksekaartide avatud süsteemi toimimiseks objektiivselt vajalikud. See süsteem saaks toimida pelgalt siis, kui kaardiomanikud maksaksid väljastavatele pankadele tasu, kauplejad maksaksid aktsepteerivatele pankadele tasu ning väljastavad ja aktsepteerivad pangad maksaksid süsteemi omanikule vahendustasu. Erinevalt põhitehingu elluviimiseks vajalikest piirangutest saab viidatud tehingu ärilise tulemuslikkuse tarvis üksnes soovituslikke või tõhusust tõstvaid piiranguid analüüsida vaid EÜ artikli 81 lõike 3 alusel.
- Mis puudutab selle nõude mõju, mille tulemusel MasterCardi süsteemi raames aktsepteeritakse kõik Maestro või MasterCardi kaardid sõltumata väljastavast pangast (edaspidi „Honour All Cards Rule”), siis mitmepoolsete vahendustasude kaotamine ei tähenda, et väljastavad pangad saavad vabalt ja ühepoolset kehtestada vahendustasusid, sest seda riski võib vältida eeskirjaga, mille mõju piirab konkurentsi vähem, näiteks *ex post*-tasude keeld.
- Mis puudutab EÜ artikli 81 lõiget 3, siis ei ole apellantide esitatud majanduslikud argumendid, mis käsitlevad mitmepoolsete vahendustasude rolli MasterCardi süsteemi tasakaalus ja selle tootluse parandamises, piisavad tõendamaks, et need tekitavad objektiivseid eeliseid. Apellandid ei ole nimelt esitanud tõendeid, et võimalikud objektiivsed eelised korvavad mitmepoolsete vahendustasude puudused kauplejatele ja nende klientidele.

Hagimenetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

- 12 Üldkohtu kantseleisse 1. märtsil 2008 saabunud hagiavaldusega palusid apellandid tühistada vaidlusalune otsus või teise võimalusena tühistada otsuse artiklid 3–5 ja 7.
- 13 Nagu ilmneb vaidlustatud kohtuotsuse punktist 73, esitasid apellandid hagiavalduse põhjendamiseks neli väidet, mis käsitlevad esiteks EÜ artikli 81 lõike 1 rikkumist, kuna on tehtud vigu mitmepoolsete vahendustasudega konkurentile avaldatava mõju analüüsis, teiseks EÜ artikli 81 lõike 3 rikkumist, kolmandaks EÜ artikli 81 lõike 1 rikkumist, kuna mitmepoolseid vahendustasusid on ekslikult kvalifitseeritud kui ettevõtjate ühenduse otsuseid, ja neljandaks rikkumisi haldusmenetluses ja faktivigu.
- 14 Astudes Üldkohtu menetlusse, palusid BRC, EuroCommerce ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik jätta apellantide hagiavaldus rahuldamata, samas kui Banco Santander SA, RBS, HSBC Bank plc (edaspidi „HSBC”), BoS, LTSB ja MBNA Europe Bank Ltd (edaspidi „MBNA”) palusid tühistada vaidlusalune otsus.
- 15 Vaidlustatud kohtuotsusega jättis Üldkohus apellantide hagi rahuldamata, otsustades sisuliselt, et nad ei ole tõendanud, et vaidlusaluses otsuses on rikutud õigusnormi või tehtud ilmne hindamisviga.

Poolte nõuded

- 16 Apellandid paluvad Euroopa Kohtul sisuliselt:
- tühistada vaidlustatud kohtuotsus;
 - tühistada vaidlusalune otsus, ja
 - mõista mõlema astme kohtukulud välja komisjonilt.
- 17 RBS, HSBC, LBG ja MBNA esitasid vastused apellatsioonkaebuse toetuseks, samas kui BRC, EuroCommerce ja Ühendkuningriik loevad põhjendatuks komisjoni nõude, milles viimane palub sisuliselt jätta apellatsioonkaebus rahuldamata ja teise võimalusena jätta rahuldamata vaidlusaluse otsuse peale esitatud tühistamishagi.
- 18 RBS ja LBG vastuapellatsioonkaebuste nõuded kattuvad sisuliselt apellatsioonkaebuse nõuetega.
- 19 Apellandid toetavad vastuapellatsioonkaebuste nõudeid, samas kui komisjon, keda toetab BRC, palub vastuapellatsioonkaebused jätta rahuldamata.

Vastuapellatsioonkaebuste vastuvõetavus

- 20 Komisjon kahtleb, kas vastavalt RBS ja LBG esitatud vastuapellatsioonkaebused on vastuvõetavad, kuna kumbki vastuapellatsioonkaebustest asub samas dokumendis asjaomaste poolte esitatud vastusega apellatsioonkaebusele.
- 21 Nagu märgib komisjon, on 1. novembril 2012 jõustunud Euroopa Kohtu kodukorra artikli 176 lõikes 2 ette nähtud, et „vastuapellatsioonkaebus tuleb esitada eraldi dokumendina vastusest apellatsioonkaebusele”.
- 22 Siiski tuleb märkida, et vastavalt RBS ja LBG esitatud vastuapellatsioonkaebuste elektroonilised versioonid saadeti Euroopa Kohtu kantseleisse 31. oktoobril 2012 ning nende dokumentide originaalid saabusid vastavalt kaks ja viis päeva hiljem.
- 23 Järelikult sõltumata sellest, kas kohaldada 1. novembrist 2012 kehtiva kodukorra artikli 57 lõiget 7 või kuni selle kuupäevani kehtinud kodukorra artikli 37 lõiget 6, esitati vastuapellatsioonkaebused nõuetekohaselt 31. oktoobril 2012.
- 24 Viimati nimetatud kuupäevani kehtinud kodukorras puudus säte, mis vastab komisjoni viidatud artikli 176 lõikele 2. Seetõttu ei saa vastuapellatsioonkaebusi lugeda vastuvõetamatuteks põhjusel, et need esitati vastustes apellatsioonkaebusele.
- 25 Komisjoni esitatud konkreetsemaid vastuvõetamatuse vastuväiteid analüüsitakse vastavate väidete raames.
- 26 Mis puudutab apellatsioonkaebust osas, mille kohta komisjon kõigepealt väidab, et nimetatud apellatsioonkaebus on „põhiosas” vastuvõetamatu, siis komisjon kahtleb tegelikult täpsemalt apellatsioonkaebuse teatud konkreetsete osade vastuvõetavuses, ilma et ta kinnitaks, et apellatsioonkaebus on tervikuna vastuvõetamatu. Seega tuleb neid konkreetseid vastuväiteid käsitleda vastavate väidete analüüsimisel.

Põhiküsimus

- 27 Oma apellatsioonkaebuses ja vastuapellatsioonkaebustes heidavad apellandid ning RBS ja LBG Üldkohtu ette, et viimane rikkus õigusnorme, kui ta sisuliselt otsustas, et:
- esimeses kohtuastmes esitatud hagiavalduse mitu lisa olid vastuvõetamatud (apellatsioonkaebuse kolmas väide);
 - komisjon leidis õigesti, et MasterCardi maksesüsteem kujutab endast EÜ artikkel 81 tähenduses „ettevõtjate ühenduse” olemasolu vaatamata IPO kaasa toodud muudatustele (apellatsioonkaebuse teine väide);
 - vaidlusaluses otsuses on õiguslikult piisavalt tõendatud, et mitmepoolsed vahendustasud tõid kaasa konkurentsipiirangud (RBS vastuapellatsioonkaebus ja LBG vastuapellatsioonkaebuse esimene väide);
 - mitmepoolseid vahendustasusid ei saa lugeda MasterCardi süsteemi toimimisel objektiivselt vajalikeks (apellatsioonkaebuse esimene väide), ja
 - komisjon võis viga tegemata tõdeda, et apellandid ei tõendanud, et mitmepoolsed vahendustasud vastasid EÜ artikli 81 lõikes 3 ette nähtud nõuetele (LBG vastuapellatsioonkaebuse teine väide).
- 28 Apellatsioonkaebuse esimene väide ning RBS vastuapellatsioonkaebus ja LBG vastuapellatsioonkaebuse esimene väide puudutavad küsimust, kas Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta nõustus vaidlusaluse otsuse järeldusega, mille kohaselt kuulub mitmepoolsete vahendustasude kindlaksmääramine EÜ artikli 81 lõikes 1 ette nähtud keelu põhimõtte reguleerimisalasse. Nende väidete analüüsimiseks tuleb esiteks läbi vaadata apellatsioonkaebuse kolmas väide. Kuna apellatsioonkaebuse ja RBS vastuapellatsioonkaebuse esimese väite ning LBG vastuapellatsioonkaebuse esimese väite analüüsimine osutuks üleliigseks, kui apellatsioonkaebuse teine väide on põhjendatud, siis tuleb teisena läbi vaadata kõnealune teine väide.

Apellatsioonkaebuse kolmas väide, et hagiavalduse teatud lisade vastuvõetavusega seoses on rikutud õigusnormi

Vaidlustatud kohtuotsus

- 29 Mis puudutab Üldkohtus esitatud etteheidet, mis on seotud asjaoluga, et komisjon analüüsis apellantide neid majanduslikke argumente, mille viimased tõid välja vaidlusaluse otsuseni viinud menetluses, siis märkis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 183, et apellandid heidavad komisjonile ette, et ta ei analüüsinud neid argumente ega vastanud neile. Üldkohus tuvastas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 185, et nimetatud etteheide „on esitatud eriti kokkuvõtlikult hagiavalduses ja seda toetavad argumentid on tegelikult esitatud lisades A.13 [kuni] A.15 [...], mille olid koostanud erinevad eksperdid, kellelt pärinesid haldusmenetluse käigus esitatud majanduslikud tõendid, ja millele hagejad teevad üldise viite”.
- 30 Vaidlustatud kohtuotsuse punktid 186–188 kõlavad järgmiselt:

„186[...] märgivad hagejad hagiavalduse punktides 52–54 üksnes seda, et nad olid haldusmenetluse käigus esitanud olulisi majanduslikke argumente, mida komisjon ei järginud või mida ta moonutas, ja et „[nende] majandusteadlaste järeldused” tuginevad nende õiguslikule analüüsile, mille kohaselt komisjon „järeldas nimelt ekslikult, et vahendustasu piira[s] konkurentsi[, k]eskendus ekslikult vahendustasu (või selle taseme erinevuste) mõjule MSC-le, analüüsimata

mõju kaardiomanike kuludele[, v]ajeldes ekslikult vastu sellele, et mehhanism [pidi] kehtestama vahendustasu taseme, mis annab maksimaalse mahu tehinguid, ja ignoreeris seda, et see edend[as] tarbija heaolu”.

187 Seetõttu tuleb järeldada, et ehkki hagiavalduses on esitatud hagejate etteheite ülevaade, ei ole selles toodud etteheite põhjenduseks esitatud argumente.

188 Seetõttu väitis komisjon õigustatult, et hagiavalduse tekstist ei ilmne piisavalt täpsed asjaolud, et Üldkohus saaks järelevalvet teostada ja komisjon oma kaitset ette valmistada.”

31 Hagiavalduse neljanda väite esimeses osas, mis asub hagiavalduse punktides 111–130 ja puudutab apellantide kaitseõiguste rikkumist, heidavad viimased komisjonile eelkõige ette, et „asjaolude ülevaate kiri ei ole selge”, arvestades et komisjon saatis neile selle kirja 23. märtsil 2007 ehk pärast 14. ja 15. novembri 2006. aasta ärakuulamist. Selles osas tuvastas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 278, et „hagejate argumentid on nende hagiavalduses esitatud eriti kokkuvõtlikult”. Punktis 280 leidis Üldkohus, et kuna apellandid teevad üksnes üldise viite hagiavalduse lisale A.20, ei saa seda lisa arvesse võtta.

32 Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 189 ja 282 lükkas Üldkohus vastuvõetamatuse tõttu tagasi etteheited, mis vastavalt puudutavad seda, et komisjon analüüsis apellantide esitatud majanduslikke argumente, ja seda, et asjaolude ülevaate kiri ei ole selge.

Poolte argumentid

33 Apellandid väidavad, et Üldkohus rikkus õigusnorme hagiavalduse mitme lisa vastuvõetavusega seoses. Erinevalt Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 52 lõikes 1 sätestatud nõuetest puudub apellantide hinnangul igasugune õiguslik alus, mis Üldkohtul võimaldaks sel viisil piirata õigust pöörduda kohtusse.

34 Teise võimalusena, isegi kui Üldkohtul on selline pädevus, rikkus kohus õigusnormi, kui ta tõdes, et käesolevas asjas tuleb sellist piirangut kohaldada. Üldkohus pani vaidlustatud kohtuotsuse punktides 188, 189 ja 278 samuti toime hindamisvea, leides et apellantide teatud etteheidetes ei olnud esitatud piisavalt täpseid asjaolusid, selleks et nendega seotud lisad saaks lugeda vastuvõetavaks. Üldkohus oleks pidanud järeldama, et hagiavalduse punktid 52–54 ja 122 olid piisavalt täpsed viidatud etteheidete ja argumentide osas ning et selle hagiavalduse lisad A.13–A.15 ja A.20 olid seega vastuvõetavad. Lisaks ei võtnud Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 219 seisukohta küsimuses, kas hagiavalduse lisad A.13 ja A.14 tuleb tagasi lükata vaatamata asjaolule, et ta lükkas selle kohtuotsuse punktides 185–189 tagasi argumenti, milles viidati nendele samadele lisadele. Selles osas leiavad apellandid eelkõige, et piisav oleks pidanud olema asjaolu, et nad näitasid ära esiteks kõnealuse hagiavalduse konkreetset punkti, mida nad lisadega soovisid täiendada, ning teiseks vastavad lisad.

35 Selles kontekstis vaidlevad apellandid vastu ka vaidlustatud kohtuotsuse punktis 190 esitatud seisukohale, mille kohaselt kuna sisuliselt võib nende etteheidet mõista nii, et nad väitsid, et komisjon „ei võtnud arvesse majanduslikke argumente, mis tõendavad mitmepoolsetest vahendustasudest MasterCardi [makse]süsteemile, kaardiomanikele või tarbijatele üldiselt tulenevaid eeliseid, siis ei oma see [etteheide] tähtsust sellise väite raames, mis käsitleb EÜ artikli 81 lõike 1 rikkumist”.

36 Komisjoni arvates ei ole apellantide argumentid apellatsioonkaebuse kolmandas väites selged. Ühelt poolt nad kinnitavad, et Üldkohtu piirangu põhjendamiseks puudub õiguslik alus ja riivatud on nende õigust pöörduda kohtusse. Teiselt poolt nad leiavad, et hagi lisades toodud argumentid olid piisavalt kokku võetud selles hagiavalduses, mis kujutab endast vastuvõetamatut faktilist küsimust. Lisaks ei selgita apellandid, kuidas vaidlustatud kohtuotsuse tulemus oleks olnud erinev, kui Üldkohus oleks asjaomaseid lisasid arvesse võtnud.

37 RBS ja HSBC ei võta seisukohta apellatsioonkaebuse kolmanda väite osas. LBG ja MBNA toetavad seda väidet, ilma et nad esitaksid selle kohta eraldi argumente. BRC ja EuroCommerce vaidlevad sellele väitele lühidalt vastu. Eraldi argumente esitamata palub Ühendkuningriik selle väite tagasi lükata.

Euroopa Kohtu hinnang

38 Vastavalt Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 21 esimesele lõigule, mida vastavalt põhikirja artikli 53 esimesele lõigule kohaldatakse ka Üldkohtu menetluses, ja Üldkohtu kodukorra artikli 44 lõike 1 punktile c tuleb igas hagiavalduses ära tuua vaidluse sisu ja lühike ülevaade avalduse aluseks olevatest asjaoludest.

39 Euroopa Kohtu praktikast tuleneb, et „lühike ülevaade avalduse aluseks olevatest asjaoludest”, mis nende artiklite tähenduses peab olema ära toodud igas hagiavalduses, tähendab, et hagiavalduses peab olema selgitatud, milles seisneb väide, millel hagi põhineb (vt kohtuotsused *Fives Lille Cail jt vs. Ülemamet*, 19/60, 21/60, 2/61 ja 3/61, EU:C:1961:30, punkt 588, ning *Grifoni vs. Euratom*, C-330/88, EU:C:1991:95, punkt 18).

40 Nimelt peavad Üldkohtus hagi vastuvõetavuse eeldusena põhilised faktilised ja õiguslikud asjaolud, millele hagi tugineb, vähemalt kokkuvõtlikult, kuid loogiliselt ja arusaadavalt nähtuma hagiavalduse enda tekstist. Kuigi on tõsi, et hagiavalduse teksti saab teatavate punktide osas toetada ja täiendada viidete abil hagiavalduse lisaks olevate dokumentide osadele, ei saa üldine viide muudele dokumentidele, isegi kui need on hagiavaldusele lisatud, asendada selliste sisuliste õiguslike argumentide puudumist, mis eespool mainitud sätete kohaselt peavad olema märgitud hagiavalduses endas (vt selle kohta kohtuotsused *Dansk Rørindustri jt vs. komisjon*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ja C-213/02 P, EU:C:2005:408, punktid 94–100, ning *Versalis vs. komisjon*, C-511/11 P, EU:C:2013:386, punkt 115).

41 Selleks et tagada õiguskindlus ja hea õigusemõistmine, peab hageja lühike ülevaade avalduse aluseks olevatest asjaoludest olema piisavalt selge ja täpne, et kostja saaks ette valmistada oma kaitse ja pädev kohus teha hagi osas otsuse (vt selle kohta kohtuotsus *Grifoni vs. Euratom*, EU:C:1991:95, punkt 18). Nii ei pea Üldkohus otsima ja tuvastama lisades väiteid, mida ta võiks pidada hagi põhjendavaks (vt kohtuotsus *Dansk Rørindustri jt vs. komisjon*, EU:C:2005:408, punktid 97 ja 100). Analoogseid nõudeid tuleb järgida, kui esitatakse argument Üldkohtus esile toodud väite põhjendamiseks (vt kohtuotsus *Versalis vs. komisjon*, EU:C:2013:386, punkt 115).

42 Neil asjaoludel väidavad apellandid ekslikult, et Üldkohtu lähenemine kohtule esitatud lisade sisu arvesse võtmise osas on õiguslikult alusetu.

43 Käesoleva kohtuotsuse punktis 34 teise võimalusena esitatud argumentide suhtes tuleb kõigepealt märkida, et nagu nähtub vaidlustatud kohtuotsuse punktides 189 ja 282, ei tunnistanud Üldkohus – nagu väidavad apellandid – vastuvõetamatuteks kõnealused lisad, vaid kaks etteheidet, millest – olles küll esitatud hagi – ei ilmne Üldkohtu hinnangul piisavalt täpsed asjaolud, et kohus saaks kontrolli teostada ja vastaspoolel oleks võimalik end kaitsta. Selles osas on apellandid seega vaidlustatud kohtuotsust valesti tõlgendanud.

44 Lisaks viitavad apellandid kõnealuse valesti tõlgendamise tõttu asjaolule, et vaidlustatud kohtuotsuse punktis 219 ei võtnud Üldkohus hagi teise väite analüüsimisel seisukohta küsimuses, kas hagiavalduse lisad A.13 ja A.14 tuleb tagasi lükata, kuid lükkas kohtuotsuse punktides 185–189 siiski tagasi argumendi, milles viidati nendele samadele lisadele.

- 45 Lisaks ei ole apellandid käesolevas apellatsioonkaebuses väitnud ega tõendanud, et Üldkohus moonutas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 186 ja 278 hagiavalduse vastavate osade sisu või ulatust, selleks et seejärel tuvastada, et need osad ei ole piisavalt üksikasjalikud, et vastata Üldkohtu kodukorra artikli 44 lõike 1 punktis c toodud nõuetele, ning et nendega seotud lisasid ei saa arvesse võtta.
- 46 Kuna – nagu ilmneb käesoleva kohtuotsuse punktist 35 – apellandid kritiseerivad vaidlustatud kohtuotsuse punkti 190, siis tuleb nende argument tulemusetuse tõttu tagasi lükata, kuna see punkt puudutab vaidlustatud kohtuotsuse lisapõhjendust, nagu see muu hulgas nähtub kasutatud esimesest sõnast „[t]äiendavalt”.
- 47 Eespool toodut arvestades tuleb apellatsioonkaebuse kolmas väide täies ulatuses tagasi lükata.

Apellatsioonkaebuse teine väide, et õigusnormi on rikutud ja/või esitatud on ebapiisavad põhjendused seoses küsimuse analüüsimisel, kas MasterCard on ettevõtjate ühendus

- 48 Kõigepealt tuleb meenutada, et vaidlustatud kohtuotsuse punktis 259 jõudis Üldkohus järgmisele tõdemusele:

„Tuleb märkida, et arvestades eespool märgitud kahte asjaolu – st pankade otsustusvõimu säilimine [MasterCardis] pärast IPO-d ning selle organisatsiooni ja pankade ühine huvi mitmepoolsete vahendustasude küsimuses – võis komisjon nõuetekohaselt järeldada, et sisuliselt jätkas MasterCardi IPO-ga kaasnenud muudatustele vaatamata [MasterCard] tegevust [osalejatest] pankade tegevuse institutsioonilise kooskõlastamise vormis. Seetõttu võis komisjon õigustatult kvalifitseerida [MasterCardi] organite otsuseid mitmepoolsete vahendustasude kohta ettevõtjate ühenduse otsusteks.”

Poolte argumentid

- 49 Apellandid leiavad, et Üldkohus rikkus õigusnormi ja/või jättis vaidlustatud kohtuotsuse piisavalt põhjendamata, kui ta otsustas, et vaatamata IPO kaasa toodud muudatustele struktuuris ja juhtimisviisis on MasterCard ettevõtjate ühendus, kui ta teeb otsuseid mitmepoolsete vahendustasude kohta.
- 50 Kõigepealt on väidetav ühine huvi MasterCardi ja asjaomaste pankade vahel ning nende pankade otsustusvõim pärast IPO-d muudes küsimustes peale mitmepoolsete vahendustasude apellantide arvates ebapiisav, selleks et kinnitada seisukohta, mille kohaselt MasterCard kujutab endast ettevõtjate ühendust, kui ta teeb otsuseid mitmepoolsete vahendustasude kohta. Apellandid rõhutavad, et Euroopa Kohtu praktikast tuleneb, et üksust ei saa kvalifitseerida ettevõtjate ühenduseks EÜ artikli 81 lõike 1 tähenduses, kui esiteks see ei koosne enamikus kõnesolevate ettevõtjate esindajatest ja teiseks on siseriiklike õigusaktide kohaselt nõutav, et see üksus järgib otsuseid tehes muid huve kui nimetatud ettevõtjate huvid. Pärast IPO-d koosnes MasterCardi juhatus valdavalt isikutest, kellel puudus igasugune side mis tahes finantseerimisasutusega. Lisaks on MasterCard oma pangandusklientidest eraldiseisev äriüksus, mis järgib oma ärihuve ja mida juhib juhatus, kes seaduse alusel on kohustatud tegutsema kooskõlas oma kohustustega, mis tulenevad usaldussuhtest MasterCardi aktsionäride ees.
- 51 Edasi, pärast IPO-d oli asjaomaste pankade järelejäänud otsustuspädevus muudes küsimustes peale mitmepoolsete vahendustasude ilmselgelt asjakohatu, selleks et MasterCard kvalifitseerida ettevõtjate ühenduseks, kui ta teeb otsuseid mitmepoolsete vahendustasude kohta. Seega isegi kui oletada, et pärast IPO-d võiks MasterCardi endiselt kvalifitseerida ettevõtjate ühenduseks, kui ta teeb otsuseid muudes küsimustes kui mitmepoolsed vahendustasud, ei mõjuta see kvalifitseerimine kindlakstegemist, kas niisuguse juhtumiga on tegemist, kui ta teeb otsuseid mitmepoolsete vahendustasude kohta. Apellandid lisavad, et asjaomaste pankade järelejäänud otsustuspädevuse ebapiisavust muudes küsimustes kui mitmepoolsed vahendustasud kinnitab vaidlustatud kohtuotsuse punktis 249 kasutatud

sõna „näis”, mis tõendab selgelt, et faktilistest asjaoludest ei piisanud isegi selleks, et toetada väidet, mille kohaselt on MasterCard ettevõtjate ühendus, kui ta teeb otsuseid muudes küsimustes kui mitmepoolsed vahendustasud.

- 52 MasterCardi ja asjaomaste pankade väidetav ühine huvi kõrgete mitmepoolsete vahendustasude kindlaksmääramise või säilitamise vastu on samuti asjakohatu ja igal juhul ei piisa sellest, et kvalifitseerida MasterCard ettevõtjate ühenduseks. Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 251 viidatud kohtuotsuses *Verband der Sachversicherer vs. komisjon* (45/85, EU:C:1987:34) ei toetata seisukohta, et ühine huvi on ettevõtjate ühenduse olemasolu hindamisel asjakohane tegur. Isegi kui oletada, et väidetav ühine huvi nende pankade ja MasterCardi vahel on asjakohane tegur, et kindlaks teha, kas MasterCard on ettevõtjate ühendus, kui ta teeb otsuseid mitmepoolsete vahendustasude kohta, siis ei piisa sellest tegurist nimetatud järeldusele jõudmiseks. Esiteks ei saa EÜ artikli 81 lõike 1 tähenduses ettevõtjate ühenduse olemasolu järeldada pelgast asjaolust, et noteeritud äriühing võib samuti võtta oma otsuste tegemise käigus arvesse oma klientide huve. Lisaks üldisemalt, kui konkurentsioiguse kohaldamise eesmärgil järeldada ettevõtjate ühenduse olemasolu pelgalt asjaolu põhjal, et kahel või enamal ettevõtjal võib olla ühine majandushuvi, siis tooks see kaasa absurdsed ja soovimatud õiguslikud tagajärjed eelkõige koondumisega seotud turgudel.
- 53 Lõpuks leiavad apellandid, et isegi ühise huvi kriteeriumi alusel ei saa komisjoni seisukohaga nõustuda. Nad heidavad Üldkohtule ette, et viimane piirdus kinnitamisega, et aktsepteerivad kannavad tavaliselt mitmepoolsed vahendustasud edasi kauplejatele, ning jättis seetõttu kontrollimata, kas tõendatud on komisjoni väide, et aktsepteerivad pangad on huvitatud kõrgetest mitmepoolsetest vahendustasudest.
- 54 Komisjon väidab sisuliselt, et käesoleva kohtuotsuse punktides 50–52 kokkuvõtlikult esitatud argumentidega, välja arvatud argumendid kohtuotsuse *Verband der Sachversicherer vs. komisjon* (EU:C:1987:34) tõlgendamise kohta, püütakse kahtluse alla seada Üldkohtu hinnangut faktide kohta, mistõttu on need argumendid vastuvõetamatud. Komisjon lisab oma sisulises vastuses, et apellatsioonkaebuse teine väide on argumenteerimata osas, mis puudutab põhjenduste puudumist.
- 55 Ühendkuningriik leiab, et käesoleva kohtuotsuse punktis 53 toodud argument on vastuvõetamatu osas, milles seatakse kahtluse alla esimeses kohtuastmes antud hinnang faktide kohta.
- 56 Sisu osas leiab komisjon, et kohtupraktikast lähtuvalt võib MasterCardi kvalifitseerida ettevõtjate ühenduseks pärast IPO-d ning mitmepoolsed vahendustasud niisuguse ühenduse otsuseks. Selles punktis väidab ta muu hulgas, et sõltuvalt asjaoludest kasutas liidu kohus hulka mitteammendavaid kriteeriume, et tuvastada ettevõtjate ühenduse olemasolu. Käesoleval juhul on MasterCardi liikmed eranditult väljastavad ja aktsepteerivad pangad, kes piirasid oma ärilist vabadust, delegeerides teatud otsused oma ühisele organile, nimelt MasterCardi ülemaailmne juhatuse või selle esindajad, kes määrasid kindlaks nende mitmepoolsed vahendustasud. Komisjoni hinnangul on põhjendamatu „ühise huvi” rolli puhul MasterCardi otsitult keeruline eristamine”.
- 57 RBS, HSBC, LBG ja MBNA nõustuvad apellatsioonkaebuse teise väitega. HSBC leiab nimelt, et käesoleval juhul ei ole täidetud õiguslikud kriteeriumid, mida Euroopa Kohus korduvalt kohaldas ettevõtjate ühenduse tuvastamisel, eelkõige asjaolu, et ühendust kontrollivad selle liikmete esindajad ning et ühendus tegutseb eranditult nende huvides. LBG väidab muu hulgas, et Üldkohtu poolt valesti kasutatud „ühise huvi” kriteerium on palju laiem kui „tahete vastavuse” kriteerium, mida kasutatakse selleks, et tuvastada, kas esineb EÜ artikli 81 reguleerimisalasse kuuluv kokkulepe, kuna see kriteerium on täidetud isegi siis, kui puudub igasugune tahte kokkulangevus.
- 58 BRC, EuroCommerce ja Ühendkuningriik vaidlevad vastu apellatsioonkaebuse teise väite põhjenduseks esitatud argumentidele. Selles osas leiab EuroCommerce muu hulgas, et niisuguse ettevõtjate ühenduse otsus, mille moodustas MasterCard enne IPO-d, on endiselt kehtiv, mistõttu puudus nii komisjonil kui ka Üldkohtul vajadus kontrollida, kas pärast IPO-d oli MasterCard veel ettevõtjate ühendus.

Ühendkuningriik on seisukohal, et selle väitega kaasneb üleliia formaalne lähenemine tegevuskategooriate puhul, mis kuuluvad EÜ artikli 81 kohaldamisalasse. Nimetatud liikmesriigi hinnangul on kooskõlastatud tegevuse põhitingimus käesoleval juhul selgelt täidetud.

Euroopa Kohtu hinnang

– Vastuvõetavus

- 59 Kui apellandid kinnitavad apellatsioonkaebuse teise väite raames muu hulgas, et vaidlustatud kohtuotsuse põhjendused ei ole piisavad, väidavad nad tegelikult vaid, et Üldkohus jättis tähelepanuta mõiste „ettevõtjate ühendused” EÜ artikli 81 lõike 1 tähenduses. Järelikult kuna nimetatud väide puudutab kohtuotsuse põhjenduste väidetavat puudulikkust, tuleb see vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata.
- 60 Samuti tuleb nõustuda Ühendkuningriigi esitatud vastuvõetamatuse väitega, mis on ära toodud käesoleva kohtuotsuse punktis 55. Selles osas meenutagem, et ELTL artiklist 256 ja Euroopa Kohtu põhikirja artikli 58 esimesest lõigust tuleneb, et ainult Üldkohus on pädev ühelt poolt tuvastama fakte, välja arvatud juhul, kui tema tuvastatu sisuline ebaõigsus tuleneb temale esitatud toimiku materjalidest, ja teiselt poolt neid fakte hindama. Siiski kui Üldkohus on faktid tuvastanud või neid hinnanud, on Euroopa Kohus vastavalt ELTL artiklile 256 pädev kontrollima nende faktide õiguslikku kvalifikatsiooni ja Üldkohtu poolt neist tuletatud õiguslikke tagajärgi (vt eelkõige kohtuotsused *General Motors vs. komisjon*, C-551/03 P, EU:C:2006:229, punkt 51, ja *Evonik Degussa vs. komisjon*, C-266/06 P, EU:C:2008:295, punkt 72). Seega tuleb osas, milles käesoleva kohtuotsuse punktis 52 välja toodud argumendiga püüavad apellandid saavutada seda, et püütakse tegelikult saavutada seda, et Euroopa Kohus annaks uue hinnangu Üldkohtu tuvastatud faktilistele asjaoludele, nende argument vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata.
- 61 Mis puudutab ülejäänud osa, milles käesoleva kohtuotsuse punktides 50–52 toodud argumendid puudutavad õigusnormi rikkumist küsimuse analüüsimisel, kas MasterCard on ettevõtjate ühendus, siis tuleb märkida, et erinevalt komisjoni väidetust ei piirdu apellandid sisuliselt sellega, et seavad kahtluse alla esimeses kohtuastmes antud hinnangu faktide kohta, vaid tuginevad põhiasas õigusküsimustele, mis on apellatsiooni staadiumis vastuvõetavad.

– Põhiküsimus

- 62 Ilma et see riivaks ettevõtjate õigust kohanduda mõistlikult, kuid iseseisvalt nende konkurentide puhul tuvastatud või oodatava tegevusega (vt kohtuotsused *Suiker Unie jt vs. komisjon*, 40/73–48/73, 50/73, 54/73–56/73, 111/73, 113/73 ja 114/73, EU:C:1975:174, punkt 174; *Ahlström Osakeyhtiö jt vs. komisjon*, C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 ja C-125/85–C-129/85, EU:C:1993:120, punkt 71, ning *Asnef-Equifax ja Administración del Estado*, C-238/05, EU:C:2006:734, punkt 53 ja seal viidatud kohtupraktika), hõlmab EÜ artikkel 81 ettevõtjate vahelise koostöö ja koondumise mis tahes vorme, sealhulgas tegutsemist kollektiivse struktuuri või ühise organi vahendusel, nagu ühendus, mille eesmärk on avaldada mõju, mis on kõnealuse sätte alusel keelatud (vt selle kohta kohtuotsused *Nederlandse Vereniging voor de fruit en groentenimporthandel ja Frubo vs. komisjon*, 71/74, EU:C:1975:61, punkt 30; *van Landewyck jt vs. komisjon*, 209/78–215/78 ja 218/78, EU:C:1980:248, punkt 88, ning *Eurofer vs. komisjon*, C-179/99 P, EU:C:2003:525, punkt 23).
- 63 Nimelt tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, et kuna EÜ artiklis 81 eristatakse mõistet „kooskõlastatud tegevus” mõistetest „ettevõtjatevahelised kokkulepped” või „ettevõtjate ühenduste otsused”, siis püütakse selles sättes toodud keeldudega hõlmata turul ettevõtjate tegevuse nendevahelise kooskõlastamise erinevaid vorme (vt eelkõige kohtuotsused *Imperial Chemical Industries vs. komisjon*, 48/69, EU:C:1972:70, punkt 64; komisjon vs. *Anic Partecipazioni*, C-49/92 P,

EU:C:1999:356, punkt 112, ning Asnef-Equifax ja Administración del Estado, EU:C:2006:734, punkt 32) ning sellega vältida, et ettevõtjad võiksid konkurentsieeskirjadest kõrvale hoida pelgalt selle vormi tõttu, kuidas nad turul nimetatud tegevust kooskõlastavad.

- 64 Nagu muu hulgas ilmneb vaidlustatud kohtuotsuse punktist 238, puudub käesolevas asjas vaidlus, et enne IPO-d võis MasterCardi lugeda EÜ artikli 81 tähenduses „ettevõtjate ühenduseks”. Sellest punktist tuleneb samuti, et esimeses kohtuastmes esitatud kolmandas väites heitsid apellandid komisjonile eelkõige ette, et viimane ei võtnud arvesse muudatusi, mille IPO tõi kaasa MasterCardi struktuuri ja valitsemisse. Nagu selgub vaidlustatud kohtuotsuse punktist 244, puudutas Üldkohtus esitatud kolmas väide neil asjaoludel küsimust, kas IPO-ga kaasnenud muudatustele vaatamata võib MasterCardi endiselt lugeda „pankade tegevuse kooskõlastamise institutsiooniliseks vormiks”.
- 65 Selles kontekstis tuleb analüüsida argumente, mis on esitatud apellatsioonkaebuse teise väite raames.
- 66 Vaidlustatud kohtuotsuse punktist 259 tuleneb, et tuginedes esiteks pankade otsustusvõimu säilimisele MasterCardis ning teiseks MasterCardi ja pankade ühisele huvile mitmepoolsete vahendustasude küsimuses, lükkas Üldkohus tagasi apellantide argumendid, mis on toodud vaidlustatud kohtuotsuse punktis 238 ja mille kohaselt töid IPO raames MasterCardi struktuuri ja tegevusse tehtud muudatused endaga sisuliselt kaasa selle, et kõnealust organisatsiooni ei olnud vaidlusaluse otsuse tegemise ajal enam võimalik lugeda EÜ artikli 81 tähenduses „ettevõtjate ühenduseks”.
- 67 Täpsemalt mis esiteks puudutab käesoleva kohtuotsuse punktides 51 ja 52 kokkuvõtlikult esitatud argumente, siis tuleb tõdeda, et kaht tegurit, millele Üldkohus keskendus oma analüüsis hagiavalduse kolmanda väite raames, tuleb vaadelda koos. Nagu ilmneb vaidlustatud kohtuotsuse punktist 238, kinnitasid apellandid esiteks, et pärast IPO-d ei kontrollinud pangad enam MasterCardi ning viimane ühepoolset otsustas mitmepoolsed vahendustasud. Teiseks nähtub kohtuotsuse punktist 239, et komisjonile heideti ette, et ta ei tõendanud, et MasterCardi tegutses jätkuvalt nende pankade huvides või nende nimel, mitte aga MasterCard Inc. aktsionäride nimel.
- 68 Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 245–249 tuvastas Üldkohus selles osas oma iseseisvas hinnangus asjaolude kohta sisuliselt esiteks, et isegi kui vaidlusaluse otsuse tegemise kuupäeval ei osalenud MasterCardi liikmeteks olevad pangad selle organisatsiooni organites otsustusmenetluses mitmepoolseid vahendustasusid puudutavates küsimustes, „näis MasterCard [...] pigem jätkavat Euroopas ettevõtjate ühendusena toimimist, milles pangad ei olnud üksnes pakutud teenuste kliendid, vaid osalesid kollektiivselt ja detsentraliseeritult otsustusvõimu kesksetes osades”. Selles osas tuleb rõhutada, et vaatamata asjaolule, et Üldkohus kasutas selles kontekstis sõna „näis” sobimatult, ilmneb vaidlustatud kohtuotsuse punktide 245–249 koos tõlgendamisest, et Üldkohus tegelikult kontrollis, et vaidlusaluse otsuse tegemise kuupäeval oli pankadel jätkuvalt kollektiivselt otsustusvõim MasterCardi makseorganisatsiooni toimimise oluliste aspektide üle pärast IPO-d, mis muutis suuresti suhteliseks järeldused, mis tuli teha IPO-st. Teiseks tuvastas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 250–258 sisuliselt samuti, et komisjon võis õiguspäraselt järeldada, et mitmepoolsed vahendustasud väljendasid pankade huve, sest selles küsimuses esinesid ühised huvid MasterCardi, tema aktsionäride ja pankade vahel.
- 69 Need kaks tegurit koos, mis on vaidlustatud kohtuotsuse punktis 259 kokkuvõtlikult esitatud, selgitavad tegelikult, miks Üldkohtu arvates tuleb mitmepoolsete vahendustasude MasterCardi poolt kindlaksmääramine jätkuvalt lugeda „pankade tegevuse kooskõlastamise institutsiooniliseks vormiks”, vaatamata IPO-ga kaasnenud muudatustele. Lähtudes vaidlustatud kohtuotsuses Üldkohtu loogikast ning arvestades, et MasterCardi huvid ja MasterCard Inc. aktsionäride huvid langesid mitmepoolsete vahendustasude kindlaksmääramisel kokku, võisid asjaomased pangad delegeerida kõnealuste vahendustasude kindlaksmääramise, säilitades paljudes muudes küsimustes samas otsustuspädevuse.

- 70 Lisaks tuleneb vaidlustatud kohtuotsuse punktide 238–260 kui terviku tõlgendamisest, eelkõige aga punktidest 243–245, 249 ja 259, et analüüsid küsimust, kas koostöö institutsiooniline vorm, mida MasterCard kasutas enne IPO-d, kadus kasutusest pärast seda sündmust, luges Üldkohus need kaks kriteeriumi täielikult asjakohasteks vaidlusaluse otsuse tegemise kuupäeval olemas olnud faktiliste ja õiguslike asjaolude alusel, kusjuures oma hinnangus lähtus ta laiemast faktilisest raamistikust kui see, mille osas tema poole pöörduti.
- 71 Iseäranis ei pidanud Üldkohus ühise huvi olemasolu käesoleval juhul asjakohaseks üksnes pankade ja MasterCardi huvi teoreetilise kokkulangevuse olemasolu alusel, vaid ka pärast seda, kui ta asjaolude iseseisva hindamise järel võttis arvesse konkreetseid faktilisi asjaolusid, mille puhul moonutamisele ei tuginetud, tuginedes muu hulgas esiteks – nagu ilmneb vaidlustatud kohtuotsuse punktides 238 ja 239 viidatud poolte argumentidest – asjaolule, et puudub vaidlus, et MasterCard tegutses enne IPO-d pankade huvides, teiseks – nagu ilmneb kohtuotsuse punktist 256 – asjaolule, et pärast IPO-d tuvastatud arengud näitavad samuti, et see organisatsioon võtab tegelikult jätkuvalt arvesse pankade konkreetseid huve, kui nad kehtestavad mitmepoolsete vahendustasude taseme, ning kolmandaks – nagu ilmneb sama kohtuotsuse punktist 258 – asjaolule, et MasterCardi aktsionäride ja pankade huvide vahel ei ole vastuolu.
- 72 Nendel tingimustel võis Üldkohus käesoleva juhtumi konkreetseid asjaolusid arvesse võttes ja lähtudes talle esitatud argumentidest tõdeda, et nii pankade järelejäänud otsustusvõim pärast IPO-d muudes küsimustes peale mitmepoolsete vahendustasude kui ka MasterCardi ja pankade ühine huvi olid mõlemad asjakohased ja piisavad, selleks et hinnata, kas pärast IPO-d võis MasterCardi endiselt lugeda „ettevõtjate ühenduseks” EÜ artikli 81 tähenduses.
- 73 Mis puudutab vaidlustatud kohtuotsuse punktis 251 asuvat viidet kohtuotsusele *Verband der Sachversicherer vs. komisjon* (EU:C:1987:34, punkt 29), siis tuleb märkida, et selle pelk eesmärk on vastata vaidlustatud kohtuotsuse punktis 239 toodud kriitikale, mille kohaselt MasterCardi ja pankade vahelise ühise huvi olemasolu kriteerium ei tugine ühelegi kohtupraktikast tulenevale pretsedendile. Erinevalt apellantide väidetust meenutas Üldkohus selles kontekstis, et „Euroopa Kohtu praktikast tuleneb, et ühiste huvide või ühise huvi olemasolu on asjassepuutuv element, et hinnata EÜ artikli 81 lõike 1 tähenduses ettevõtjate ühenduse otsust”, ilma et Üldkohus oleks kavatsenud sõnastada üldkriteeriumi, veel vähem aga erikriteeriumi.
- 74 Mis puudutab teiseks käesoleva kohtuotsuse punktis 50 kokkuvõtlikult esitatud argumente, siis on tõsi, et Euroopa Kohtu praktikast tuleneb, et niisuguse üksuse otsus, kellel on konkreetse sektoris normide andmise pädevus, ei saa kuuluda EÜ artikli 81 reguleerimisalasse, kui nimetatud üksuse moodustavad suures osas avaliku võimu esindajad ning see isik teeb kõnealuse otsuse teatud hulga avalik-õiguslike huve järgivate kriteeriumide alusel (vt eelkõige kohtuotsus *Pavlov jt*, C-180/98–C-184/98, EU:C:2000:428, punkt 87 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 75 Siiski puudutab eelmises punktis viidatud kohtupraktika sisuliselt küsimust, kas asjaomased üksused, kui nad vähemalt osaliselt koosnevad konkreetse sektori ettevõtjate esindajatest, tuleb juhul, kui nad võtavad vastu konkreetseid normid, lugeda ettevõtjate ühendusteks või vastupidi avaliku võimu teostajateks. Käesoleval juhul sellist küsimust Üldkohtus ei tõstatatud. Samuti puudub käesoleva kohtuasja asjaoludel sarnasus nende faktiliste asjaolude ja õigusprobleemidega, mis tõusetusid kohtuasjas, milles tehti kohtuotsus *Wouters jt* (C-309/99, EU:C:2002:98) ja sellega seotud kohtujuristi ettepanek (kohtujuristi ettepanek, Léger, kohtuasi *Wouters jt*, C-309/99, EU:C:2001:390), millele apellandid peamiselt tuginevad.
- 76 Eespool toodud kaalutlusi kogumis arvestades tuleb tõdeda, et nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 45 märkis, ei saa apellandid väita, et niisugust üksust, nagu MasterCard, ei saa kvalifitseerida ettevõtjate ühenduseks, kui see teeb otsuseid mitmepoolsete vahendustasude kohta, kuna eespool toodust tuleneb, et Üldkohus leidis õigesti, et kõnealuste otsuste tegemise käigus need ettevõtjad soovivad kooskõlastada või vähemalt nõustuvad kooskõlastama oma tegevuse nende otsuste abil ning

nende kollektiivsed huvid langevad kokku huvidega, mida nende otsuste tegemisel arvesse võeti, arvestades eelkõige asjaolusid, kus kõnesolevad ettevõtjad taotlesid mitme aasta vältel sama, st turu ühise reguleerimise eesmärki sama organisatsiooni raames, kuigi erinevas vormis.

77 Eespool toodud arvestades tuleb apellatsioonkaebuse teine väide tagasi lükata.

Apellatsioonkaebuse esimene väide, et väidetava konkurentsipiirangu objektiivse vajalikkuse hindamisel on rikutud õigusnormi ja/või esitatud ebapiisavad põhjendused

78 Vaidlustatud kohtuotsuses hindas Üldkohus mitmepoolsete vahendustasude objektiivset vajalikkust ja seejärel analüüsitakse küsimust, kas need vahendustasud sisaldavad konkurentsivastast mõju. Neil asjaoludel on käesolevas kohtuotsuses otstarbekas käsitleda kõigepealt väidet, mis puudutab mitmepoolsete vahendustasude seonduvat laadi MasterCardi maksesüsteemis, ning seejärel analüüsida väidet kõnealuste vahendustasude võimaliku piirava mõju kohta.

79 Apellatsioonkaebuse esimene väide koosneb sisuliselt neljast väiteosast, millest teine kuni neljas osa on esimese väiteosa suhtes esitatud teise võimalusena.

Vaidlustatud kohtuotsus

80 Üldkohtu hinnangul koosnes hagiavalduse esimene väide sisuliselt kahest osast. Esimeses väiteosas leidsid apellandid, et komisjon järeldas ekslikult, et mitmepoolsetel vahendustasudel on konkurentsi piirav mõju. Teises väiteosas kinnitasid nad, et komisjon oleks pidanud järeldama, et mitmepoolsed vahendustasud olid objektiivselt vajalikud MasterCardi süsteemi toimimiseks.

81 Analüüsides kõigepealt teist väiteosa, leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 89 järgmist:

„[...] piirangu objektiivne vajalikkus on laadilt suhteliselt abstraktne. Nimelt võib üksnes põhitehingu toimimiseks igal juhul vajalikke piiranguid pidada seonduvate piirangute kohaldamisalasse kuuluvaks. Niisiis ei kuulu piirangu seonduva laadi analüüsi alla kaalutlused, mis puudutavad selle piirangu hädavajalikkust asjaomase turu konkurentsiolekordas [...]”

82 Edasi leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 90, et „[a]sjaolu, et mitmepoolsete vahendustasude puudumine võib mõjutada MasterCardi süsteemi toimimist negatiivselt, ei tähenda seega iseenesest, et mitmepoolseid vahendustasusid tuleb lugeda objektiivselt vajalikuks, kui MasterCardi süsteemi analüüsist selle majanduslikus ja õiguslikus kontekstis ilmneb, et see suudab ka ilma nende tasudeta toimida”. Kohtuotsuse punktis 91 tõdes Üldkohus, et „[s]eetõttu ei ole komisjon oma arutluskäigus õigusnormi rikkunud, kui asjaolust, et MasterCardi süsteem võib ka ilma mitmepoolsete vahendustasudeta toimida, järeldas ta seda, et need vahendustasud ei ole objektiivselt vajalikud”.

83 Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 94–99 lükkas Üldkohus tagasi apellantide argumendi, mille kohaselt sisuliselt on mitmepoolsed vahendustasud on MasterCardi süsteemis objektiivselt vajalikud, kuna need kujutavad endast tehingute eest tasumise varuviisi, arvestades et mitmepoolsete vahendustasude puudumisel oleksid Honour All Cards Rule'i tagajärjel aktsepteerivad pangad väljastavate pankade meelevaldas.

84 Pärast seda, kui Üldkohus tuvastas, et komisjoni viide *ex post*-tasude keelule, mis on toodud käesoleva kohtuotsuse punkti 11 neljandas taandes, ei kujuta endast „mingit ilmset hindamisviga”, leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 96, et „[t]ehingute eest tasumise selliste varuviiside olemasolu, mis piiravad konkurentsi vähem kui mitmepoolsed vahendustasud, tähendab seda, et viimaseid ei saa lugeda MasterCardi süsteemi toimimiseks objektiivselt vajalikuks pelgalt seetõttu, et need on oma laadilt tehingute eest tasumise varuviis”. Viidatud kohtuotsuse punkti 99 kohaselt „peab

komisjon hindama, kas oletus MasterCardi süsteemist, mis toimib ilma mitmepoolsete vahendustasudeta, oli majanduslikult elujõuline ja kas seda võib seetõttu võrdlusena arvesse võtta”. Nagu ilmneb nimetatud punktist 99, ei olnud komisjonil seevastu „kohustust tõendada, et turujõudude vaba toimimine ajendas väljastavaid ja aktsepteerivaid panku otsustama ise sellise eeskirja üle, mis piirab konkurentsi vähem kui mitmepoolsed vahendustasud”.

- 85 Pärast seda, kui Üldkohus leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 120, et komisjon võis nõuetekohaselt järeldada, et mitmepoolsed vahendustasud ei ole objektiivselt vajalikud MasterCardi süsteemi toimimiseks, lükkas Üldkohus tagasi hagiavalduse esimese väite teise osa.

Apellatsioonkaebuse esimese väite esimene osa

– Poolte argumendid

- 86 Apellandid väidavad, et Üldkohus kohaldas piirangu „objektiivse vajalikkuse” kriteeriumi valesti. Selle asemel, et kohaldada kriteeriumi, mille kohaselt on majandustegevuse iseseisvuse konkreetne piirang „objektiivselt vajalik”, kui selle puudumisel oleks põhitehingut võimatu või keeruline sooritada, kasutas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 89 ja 90 puudulikku kriteeriumi, mille kohaselt on piirang objektiivselt vajalik üksnes siis, kui selle puudumisel põhitehing isegi mitte ei toimi. Selles osas tuginevad apellandid Üldkohtu otsuse M6 jt vs. komisjon (T-112/99, EU:T:2001:215) punktile 109, milles on märgitud, et „[k]ui piirangu puudumisel oleks tehing raskesti teostatav või teostatamatu, võib piirangut käsitleda kui tehingu teostamiseks objektiivselt vajalikuks”. Apellantide hinnangul ühendas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 89 omavahel piirangu seonduva olemuse kindlakstegemiseks objektiivse vajalikkuse kriteeriumi ja EÜ artikli 81 lõikes 3 ette nähtud hädavajalikkuse kriteeriumi.
- 87 Komisjon väidab, et selleks et „seonduvate” piirangute ja EÜ artikli 81 lõikes 3 viidatud hädavajalike piirangute eristamine ei muutuks ainetuks, võimaldab üksnes nende piirangute „vajalikkus” eristada piirangut, mis on EÜ artikli 81 lõike 3 alusel põhjendatud, niisugusest piirangust, mis võib seonduva laadi tõttu väljuda EÜ artikli 81 lõike 1 kohaldamisalast.
- 88 RBS, HSBC, LBG ja MBNA nõustuvad apellatsioonkaebuse esimese väite esimese osaga. BRC, EuroCommerce ja Ühendkuningriik leiavad komisjoni toetuseks sisuliselt, et nimelt apellandid on asjaomast kriteeriumi valesti mõistnud.

– Euroopa Kohtu hinnang

- 89 Euroopa Kohtu praktikast tuleneb, et kui konkreetne tehing või tegevus ei kuulu EÜ artikli 81 lõikes 1 ette nähtud keelu põhimõtte reguleerimisalasse oma neutraalsuselt või positiivselt mõjult konkurentstile, ei hõlma keelu põhimõtte ka ühe või mitme selles tehingus või tegevuses osaleja majandustegevuse iseseisvuse piirangut, kui see piirang on objektiivselt vajalik tehingu või tegevuse elluviimiseks ja neist ühe eesmärkidega proportsionaalne (vt selle kohta eelkõige kohtuotsused Remia jt vs. komisjon, 42/84, EU:C:1985:327, punktid 19 ja 20; Pronuptia de Paris, 161/84, EU:C:1986:41, punktid 15–17; DLG, C-250/92, EU:C:1994:413, punkt 35, ning Oude Luttikhuis jt, C-399/93, EU:C:1995:434, punktid 12–15).
- 90 Kui niisugust piirangut ei ole võimalik eristada põhitehingust või –tegevusest ilma selle olemasolu ja eesmärke ohtu seadmata, siis tuleb analüüsida kõnealuse piirangu kokkusobivust EÜ artikliga 81 koos sellise põhitehingu või –tegevuse kokkusobivusega, millega piirang on seonduv, isegi kui eraldivõetuna võib vastav piirang esmapilgul kuuluda EÜ artikli 81 lõike 1 keelu põhimõtte kohaldamisalasse.

- 91 Kui tegemist on tuvastamisega, kas konkurentsivastane piirang võib kuuluda EÜ artikli 81 lõikes 1 ette nähtud keelu alla põhjusel, et see on seonduv põhitehinguga, mis ei ole laadilt konkurentsivastane, siis tuleb uurida, kas nimetatud tehingu sooritamine on kõnealuse piirangu puudumisel võimatu. Erinevalt apellantide väidetust ei saa asjaolu, et nimetatud tehingut on kõnealuse piirangu puudumise tõttu lihtsalt keerulisem sooritada või see on vähem kasumlik, tähendada seda, et sellega antakse piirangule „objektiivselt vajalik” laad, selleks et seda saaks lugeda seonduvaks. Niisugune tõlgendamine laiendaks seda mõistet aga piirangutele, mis ei ole põhitehingu sooritamiseks rangelt vajalikud. Selline tulemus kahjustaks EÜ artikli 81 lõikes 1 ette nähtud keelu kasulikkude mõju.
- 92 Kõnealuse tõlgenduse tulemusel ei ühendata siiski esiteks kohtupraktikas välja töötatud tingimusi piirangu seonduvaks liigitamise kohta EÜ artikli 81 lõike 1 kohaldamise eesmärgil ja teiseks EÜ artikli 81 lõike 3 raames nõutavat hädavajalikkuse kriteeriumi, selleks et keelatud piirangu puhul võiks teha erandi.
- 93 Selles osas piisab, kui meenutada, et nimetatud kahel sättel on erinev eesmärk ja viimasena mainitud kriteerium puudutab küsimust, kas ettevõtjate vahelist kooskõlastamist, millel on märgatav kahjulik mõju turu konkurentsiparameetritele, nagu muu hulgas kaupade või teenuste hind, maht ja kvaliteet, mida seetõttu hõlmab EÜ artikli 81 lõikes 1 ette nähtud keelu põhimõte, võib EÜ artikli 81 lõike 3 raames siiski lugeda hädavajalikuks, et parandada kaupade tootmist või levitamist või edendada tehnilist või majanduslikku progressi, võimaldades samal ajal tarbijatel saada sellest tulenevast kasust õiglase osa. Seevastu, nagu ilmneb käesoleva kohtuotsuse punktides 89 ja 90, puudutab objektiivse vajalikkuse kriteerium samade punktide tähenduses küsimust, kas majandustegevuse iseseisvuse konkreetse piirangu puudumisel on oht, et sooritamata või läbi viimata jääb selline põhitehing või –tegevus, mis ei kuulu EÜ artikli 81 lõikes 1 ette nähtud keelu alla ja mille suhtes nimetatud piirang on teine.
- 94 Seega ei rikkunud Üldkohus õigusnormi, kui ta vaidlustatud kohtuotsuse punktis 89 otsustas, et „nimelt võib üksnes põhitehingu toimimiseks igal juhul vajalikke piiranguid pidada seonduvate piirangute kohaldamisalasse kuuluvaks”, ning järeldas sellest vaidlustatud kohtuotsuse punktis 90, et „[a]sjaolu, et mitmepoolsete vahendustasude puudumine võib mõjutada MasterCardi süsteemi toimimist negatiivselt, ei tähenda seega iseenesest, et mitmepoolseid vahendustasusid tuleb lugeda objektiivselt vajalikuks, kui MasterCardi süsteemi analüüsist selle majanduslikus ja õiguslikus kontekstis ilmneb, et see suudab ka ilma nende tasudeta toimida”.
- 95 Neil asjaoludel tuleb apellatsioonkaebuse esimese väite esimene osa tagasi lükata.

Apellatsioonkaebuse esimese väite teine ja kolmas osa

– Poolte argumendid

- 96 Apellatsioonkaebuse esimese väite teises ja kolmandas osas, mida tuleb käsitleda koos, heidavad apellandid Üldkohtule ette, et viimane jättis analüüsivõimaldada konkurentsipiirangu, milleks on mitmepoolsed vahendustasud, ning seega nende vahendustasude objektiivse vajalikkuse küsimuse selle tegelikus kontekstis, võimaldades komisjonil tugineda „vastupidise olukorra oletusele”, nimelt *ex post*-tasude keelule, mida kunagi aset ei leia. Komisjoni seisukoht, mille kohaselt saab mitmepoolsete vahendustasude kõrvaldamise tõttu tekkinud teatud probleeme lahendada *ex post*-tasude keeluga, oli väga erinev hinnangust selle kohta, mis võib tegelikult juhtuda, kui kõrvaldatakse mitmepoolsed vahendustasud. Apellandid väidavad, et Üldkohus ei vastanud argumendile, mille kohaselt ei esine lihtsalt sellist keeldu ilma reguleeriva sekkumiseta, vaid pelgalt kinnitas, et kavandatav olukord ei tohiks tuleneda turujõudude vabast toimimisest. Kuna komisjon lisis oma analüüsi fiktiivse tingimuse, nimelt *ex post*-tasude keelu, ei täitnud ta oma kohustust hinnata mitmepoolsete vahendustasude mõju

konkurentsile võrreldes sellega, milline oleks tegelikkuses olukord nende tasudeta. Apellandid heidavad Üldkohtule ette ka põhjenduste puudumist, kuna viimane ei selgitanud, kuidas *ex post*-tasude keeld erineb märkimisväärselt mitmepoolsetest vahendustasudest, mida antud hetkel MasterCard kohaldas.

- 97 Lisaks väidavad apellandid sisuliselt, et Üldkohus ei oleks pidanud nõustuma sellega, mida ta vaidlustatud kohtuotsuse punktis 96 kirjeldab kui „[t]ehingute eest tasumise selliste varuviiside olemasolu, mis piiravad konkurentsi vähem kui mitmepoolsed vahendustasud”, kui vaidlusaluses otsuses ei püüdnudki komisjon mõista, kuidas asjaomane tegevus toimib tasumise varuviisita. Apellantide hinnangul piirdus komisjon vaidlusaluses otsuses sellega, et asendas ühe varutasu teisega, mis oli küll madalam kauplejate seisukohalt.
- 98 Peale selle heidavad apellandid Üldkohtule ette, et viimane kirjeldas valesti „vastupidise olukorra oletust”, millele komisjon tegelikult Üldkohtus tugines ja mille kohaselt kannavad nii väljastav pank kui aktsepteeriv pank oma vastavad kulud, ilma et esineks vajadus tasumise varuviisi järele, mis seisneb *ex post*-tasude keelus.
- 99 Lõpuks kinnitavad apellandid, et mitmepoolsete vahendustasude objektiivse vajalikkuse analüüsimisel asendas Üldkohus õigusvastaselt komisjoni hinnangu enda hinnanguga. Komisjoni hinnang põhines vaidlusaluse otsuse põhjendustes 550–648 esitatud teatud hulga kaalutluste koostoimel. Siiski tegi Üldkohus vea, kui ta neist kaalutlustest võttis arvesse piiratud arvu, millel oli nimetatud otsuses vaid teisene tähendus, ning jättis tähelepanuta komisjoni analüüsi keskme ja ei möönnud, et kõnealune otsus koosnes tõendite kogumist, mis üksnes tervikuna olid ette nähtud komisjoni nõuete põhjendamiseks.
- 100 Komisjon väidab, et apellatsioonkaebuse esimese väite teine ja kolmas osa on vastuvõetamatud.
- 101 Esiteks vaidlevad apellandid nendes väiteosades vastu Üldkohtu hinnangule asjaolude ja tõendite kohta.
- 102 Teiseks väidab komisjon, et apellandid ei saa apellatsioonkaebuse selle väite põhjendamisel, mis puudutab mitmepoolsete vahendustasude objektiivset vajalikkust, tugineda argumentidele, mis esialgu esitati selleks, et põhistada hagiavalduse muud väidet, ning mida Üldkohus seetõttu analüüsis kõnealuse teise väite kontekstis. Komisjon kinnitab, et apellatsioonkaebuses ei ole esitatud ühtegi väidet, milles sarnaselt hagiavalduse esimese väite esimese osaga vaieldakse vastu sellele, et mitmepoolsed vahendustasud on konkurentsi piirava mõjuga. Neil asjaoludel väidab komisjon sisuliselt, et vastuvõetamatud on need argumendid, mis mitmepoolsete vahendustasude objektiivse vajalikkuse analüüsimise käigus esitati *ex post*-tasude keelu postulaadi kui tegeliku „vastupidise olukorra oletuse” kohta.
- 103 Sisuliselt rõhutab komisjon eelkõige, et kohtupraktika, milles viidatakse sellele, mis leiab aset analüüsitava kokkuleppe puudumisel, puudutab eelnevat küsimust, kas kõnealune kokkulepe kujutab endast konkurentsipiirangut. Apellatsioonkaebuse esimene väide on aga seevastu seotud kindlakstegemisega, kas kokkulepe, mis igal juhul kujutab endast vastavat piirangut on laiemal kokkuleppe toimimiseks siiski seonduvalt vajalik. Sellega seoses meenutab komisjon, et apellatsioonkaebuses ei vaielnud apellandid vastu lähenemisele, mille kohaselt mitmepoolsete vahendustasude „objektiivse vajalikkuse” kriteerium eeldab analüüsimist, kas need vahendustasud on proportsionaalsed MasterCardi süsteemi toimimisega, mis viiks kaalumiseni, kas esineb muid vähem piiravaid ja objektiivselt võimalikke lahendusi.
- 104 RBS, HSBC, LBG ja MBNA toetavad apellatsioonkaebuse esimese väite teist ja kolmandat osa. BRC, EuroCommerce ja Ühendkuningriik vaidlevad vastu argumentidele, mille apellandid esitasid nende väiteosade põhjendamiseks.

– Euroopa Kohtu hinnang

- 105 Erinevalt komisjoni väidetust ei vaidlusta apellandid pelgalt – ilma et nad tugineks tõendite moonutamisele – faktiliste asjaolude hindamist Üldkohtu poolt, vaid esitavad õigusküsimused, mis sellistena on apellatsiooniga staadiumis vastuvõetavad.
- 106 Edasi tuleb märkida, et kuna käesoleva kohtuotsuse punktis 102 kokkuvõtlikult esitatud vastuvõetamatuse vastuväidetes leidis komisjon vaid, et teatud juba Üldkohtule esitatud argumendid olid esitatud muu väite raames, siis sellised vastuväited ei ole tulemuslikud. Nagu ilmneb käesoleva kohtuotsuse punktides 96 ja 97, kritiseerivad apellandid sisuliselt asjaolu, et Üldkohus tugines *ex post*-tasude keelu oletusele, mis on stsenaarium, mis nende arvates mitmepoolsete vahendustasude puudumisel ilma reguleeriva sekkumiseta ei leia aset ja mis igal juhul ei erine sellest, milleni jõutakse mitmepoolsete vahendustasude olemasolu korral, ning järeltas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 96, et „[t]ehingute eest tasumise selliste varuviiside olemasolu, mis piiravad konkurentsi vähem kui mitmepoolsed vahendustasud, tähendab seda, et viimaseid ei saa lugeda MasterCardi süsteemi toimimiseks objektiivselt vajalikuks”.
- 107 Selles osas tuleb meenutada, et nagu ilmneb käesoleva kohtuotsuse punktides 89 ja 90, ei tule siis, kui EÜ artikli 81 lõike 1 kohaldamise eesmärgil hinnatakse majandustegevuse iseseisvuse piirangu seonduvust põhitehingu või –tegevusega, analüüsida mitte üksnes asjaolu, kas see piirang on vajalik põhitehingu või –tegevuse elluviimiseks, vaid ka nimetatud piirangu proportsionaalsust, võrreldes tehingu või tegevuse aluseks olevate eesmärkidega.
- 108 Tuleb rõhutada, et sõltumata kontekstist või eesmärgist, milles kasutatakse vastupidise olukorra oletust, on oluline, et see oletus oleks sobiv küsimuse jaoks, mida oletus peab selgitama, ning et postulaat, millel oletus põhineb, oleks tegelikkust arvestav.
- 109 Seega selleks et ümber lükata piirangu seonduv laad käesoleva kohtuotsuse punktide 89 ja 90 tähenduses, võib komisjon tugineda tegelikele alternatiividele, mis on konkurentsi vähem piiravad kui kõnealune piirang.
- 110 Nagu ilmneb käesoleva kohtuotsuse punktist 97, väidavad apellandid selles osas muu hulgas sisuliselt, et Üldkohus jättis ekslikult süüks panemata asjaolu, et vaidlustatud otsuses ei püüdnud komisjon mõista, kuidas toimib konkurents ilma nii mitmepoolsete vahendustasudeta kui ka *ex post*-tasude keeluta, kusjuures seda keeldu ei oleks apellandid kohaldanud ilma reguleeriva sekkumiseta.
- 111 Siiski ei ole alternatiivid, millele komisjon võib piirangu objektiivse vajalikkuse hindamisel tugineda, piiratud olukorraga, mis esineks kõnealuse piirangu puudumisel, vaid võivad hõlmata ka muid vastupidise olukorra oletusi, mis muu hulgas põhinevad tegelikkust arvestavatel olukordadel, mis võivad esineda kõnealuse piirangu puudumisel. Seetõttu järeltas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 99 õigesti, et komisjoni kasutatud vastupidise olukorra oletust võis mitmepoolsete vahendustasude objektiivse vajalikkuse analüüsimisel arvesse võtta, kuna see oli realistlik ja võimaldas MasterCardi süsteemil majanduslikult elujõuliselt toimida.
- 112 Mis puudutab käesoleva kohtuotsuse punktis 96 esitatud apellantide argumenti põhjenduste puudumise kohta, siis tuleb tõdeda, et see argument ei ole põhjendatud. Nagu ilmneb vaidlustatud kohtuotsuse punktides 95 ja 96, tuvastas Üldkohus oma iseseisva faktide hinnangu raames, et komisjon võis õigesti järeltasuda, et *ex post*-tasude keeld oli konkurentsi vähem piirav, sest see ei kehtesta süsteemi kõigile pooltele minimaalset hinnataset, põhjendades seega õiguslikult piisavalt järeltasust, mille ta esitas oma kohtuotsuse punktis 99. Selles osas tuleb meenutada, et Üldkohtul lasuva põhjendamiskohustuse kohaselt ei pea viimane esitama ammendava põhjenduse menetluse poolte iga üksiku argumenti kohta (kohtuotsus Aalborg Portland jt vs. komisjon, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ja C 219/00 P, EU:C:2004:6, punkt 372).

113 Lõpuks tuleb tõdeda, et nagu kinnitab komisjon, toovad apellantide argumendid, mille kohaselt Üldkohus õigusvastaselt asendas mitmepoolsete vahendustasude objektiivse vajalikkuse hindamise käigus komisjoni hinnangu enda hinnanguga, tegelikult kaasa selle, et kahtluse alla seatakse Üldkohtu poolt tõendite hindamine. Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 94–120 toodud põhjendustel tuvastas siiski Üldkohus kohtuasja faktiliste andmete iseseisva hindamise lõpus, mis ei kuulu apellatsiooni staadiumis Euroopa Kohtu pädevusse, et „komisjon võis nõuetekohaselt järeldada, et mitmepoolsed vahendustasud ei ole objektiivselt vajalikud MasterCardi süsteemi toimimiseks”. Need argumendid tuleb seega vastuvõetamatuse tõttu jätta läbi vaatamata.

114 Eespool toodut arvesse võttes tuleb apellatsioonkaebuse esimese väite teine ja kolmas osa jätta läbi vaatamata osas, milles nendega püütakse kahtluse alla seada mitmepoolsete vahendustasude objektiivse vajalikkuse hindamise käigus Üldkohtu kasutatud „vastupidise olukorra oletus” ning selles analüüsis Üldkohtu hinnang tõendite kohta.

Apellatsioonkaebuse esimese väite neljas osa

– Poolte argumendid

115 Apellandid väidavad, et Üldkohus ei järginud nõutavat kohtuliku kontrolli ulatust. Selles osas leiavad apellandid, et isegi kui tegemist on keeruliste majanduslike hinnangutega, mis on mõiste, mida tuleb tõlgendada kitsalt, ei võinud Üldkohus eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklitest 47 ja 48 tulenevalt loobuda komisjoni otsuste täielikust ja põhjalikust kontrollimisest. Käesoleval juhul oli aga Üldkohtu kontroll väga piiratud tema analüüsi osas, kas mitmepoolsed vahendustasud on objektiivselt vajalikud. Üldkohus piirdus komisjoni järelduste kontrollimisega vaid sellega, kas on tehtud ilmne hindamisviga, kuigi need järeldused ei sisaldanud tõeliselt keerulisi majanduslikke hinnanguid. Isegi kui eeldada, et kohaldada tuleb „ilmse vea” kriteeriumi, kasutas Üldkohus uut kriteeriumi, mille abil kontrollis ta komisjoni järelduste „mõistlikkust”. Apellandid väidavad, et kõnealuse vigase kontrollikriteeriumi tõttu kaalus Üldkohus vaid piiratud arvu põhjendusi, mis olid esitatud vaidlusaluses otsuses, ning andis neile äärmuslikult suurema tähtsuse kui komisjon seda ise tegi.

116 Komisjon väidab, et apellatsioonkaebuse esimese väite neljas osa on tulemusetu, kuna selle väiteosa põhjendamiseks esitatud argumendid kujutavad endast nende argumentide kordamist, mis esitati hagiavalduses konkurentsipiirangu puudumise kohta, mis jääb väljapoole apellatsioonkaebuse väiteid.

117 Sisuliselt väidab komisjon, et ühtegi etteheidet ei saa teha väljendi „ilmne viga” kasutamise kohta vaidlustatud kohtuotsuses. Vaidlustatud kohtuotsuse pikas osas otsuse punktides 77–122 hinnatakse mitmepoolsete vahendustasude objektiivset vajalikkust ning lükatakse tagasi MasterCardi põhiargumendid.

118 RBS, HSBC, LBG ja MBNA toetavad apellatsioonkaebuse esimese väite neljandat osa. BRC, EuroCommerce ja Ühendkuningriik paluvad selle väiteosa tagasi lükata.

– Euroopa Kohtu hinnang

119 Esiteks tuleb märkida, et kuna apellandid heidavad apellatsioonkaebuse esimese väite neljandas osas toodud argumentidega Üldkohtule ette, et viimane ei järginud piisavas ulatuses kohtulikku kontrolli, mida ta oleks pidanud teostama, kui ta analüüsis komisjoni kohaldatud õiguslike kriteeriume mitmepoolsete vahendustasude objektiivse vajalikkuse hindamise käigus, siis nagu ilmneb käesoleva kohtuotsuse punktides 89–95, nõustus Üldkohus õigesti komisjoni arutluskäiguga, mille kohaselt võib mitmepoolsete vahendustasude objektiivse vajalikkuse puudumise tuletada asjaolust, et MasterCardi

süsteem suudab ka ilma nende tasudeta toimida. Neil asjaoludel on apellantide argumendid tulemusetud ja tuleb seega tagasi lükata, kuna nendes heidetakse Üldkohtule ette, et viimane teostas kontrolli liiga piiratult, kui ta nõustus kõnealuse õigusliku testiga.

- 120 Teiseks, niivõrd kui apellandid püüavad neljandas väiteosas kahtluse alla seada Üldkohtu teostatud kontrolli taseme nimetatud testi kohaldamise käigus käesoleva juhtumi asjaoludele, tuleb tõdeda, et sellega seoses esitatud argumendid on sisuliselt identsed nendega, mis esitati apellatsioonkaebuse esimese väite kolmandas osas ja mis on ära toodud käesoleva kohtuotsuse punktis 99. Kõnealused argumendid tuleb seega käesoleva kohtuotsuse punktis 113 viidatud põhjendustel vastuvõetamatuse tõttu jätta läbi vaatamata.
- 121 Kuna apellatsioonkaebuse esimese väite neljas osa on osaliselt tulemusetu ja osaliselt vastuvõetamatu, tuleb see tagasi lükata. Seetõttu tuleb apellatsioonkaebuse esimene väide täies ulatuses tagasi lükata.

RBS vastuapellatsioonkaebuse ainus väide ja LBG vastuapellatsioonkaebuse esimene väide

Vaidlustatud kohtuotsus

- 122 Üldkohus lükkas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 123–193 tagasi hagiavalduse esimese väite esimese osa, mis puudutab mitmepoolsete vahendustasude konkurentsimoju analüüsimisel tehtud hindamisvigu.
- 123 Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 132 tõdes Üldkohus, et „[viidatud kohtuotsuse] punktides 94–120 märgitud põhjustel [on] asjaolu, et oletus MasterCardi süsteemist, mis toimib ilma mitmepoolsete vahendustasudeta – tuginedes üksnes *ex post*-tasusid keelavale eeskirjale –, oli oma laadilt majanduslikult elujõuline ja piisav, et õigustada selle arvesse võtmist seoses analüüsiga mitmepoolsete vahendustasude mõjust konkurentsile”.
- 124 Vaidlustatud kohtuotsuse punktid 142 ja 143 on sõnastatud järgmiselt:
- „142[...] väidavad hagejad sisuliselt, et asjaolu, et mitmepoolsed vahendustasud mõjutasid MSC-de summat, ei omanud siiski mõju aktsepteerijate vahelisele konkurentsile, sest neid kohaldati ühetaoliselt kõigile aktsepteerijatele ja need toimisid kui ühine sisenemistasu. Nii tähendaks *ex post*-tasude keeld seda, et kehtestatakse null-tasemel mitmepoolne vahendustasu, mis konkurentsi seisukohast oleks võrdväärne ja sama läbipaistev kui praegune mitmepoolne vahendustasu, kusjuures selle ainus erinevus oleks selle tase.
- 143 Taolise argumentatsiooniga ei saa nõustuda. Kui nõustuda, et mitmepoolsed vahendustasud kehtestavad MSC-de minimaalse määra, ja kuna komisjon võis õiguspäraselt järeldada, et ilma mitmepoolsete vahendustasudeta toimiv MasterCardi süsteem oleks majanduslikult elujõuline, siis tuleneb sellest tingimata, et neil tasudel on konkurentsi piirav mõju. Võrreldes ilma selliste tasudeta toimiva aktsepteerimisturuga, piiravad mitmepoolsed vahendustasud survet, mida kauplused saavad avaldada aktsepteerivatele pankadele, kui nad peavad läbirääkimisi MSC-de üle, vähendades võimalusi, et hinnad langevad alla teatud taseme.”
- 125 Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 150, 157 ja 158 leidis Üldkohus, et komisjon tuvastas õigesti, et kauplused ei suuda mitmepoolsete vahendustasude summale piisavat survet avaldada, kuna see surve toimub tegelikult alles pärast kauplejate maksimaalse taluvusläve ületamist, kui tehingu maksumus on suurem kui nende klientidele tekkiv negatiivne mõju sellest, et sellist maksevahendit keeldutakse vastu võtmast või et seda maksevahendit diskrimineeritakse.

126 Vaidlustatud kohtuotsuse punktid 181 ja 182 on sõnastatud järgmiselt:

„181 Teiseks, mis puudutab turu kaheosalise laadi arvestamata jätmist käsitlevat kriitikat, siis tuleb rõhutada, et sellega seoses esitavad hagejad majanduslikke eeliseid, mis tulenevad mitmepoolsetest vahendustasudest. Hagejad väidavad niisiis sisuliselt, et nad võimaldavad parandada MasterCardi süsteemi toimimist, rahastades kulusid, mis peaks julgustama kaardiomanike maksete vastuvõtmist ja nende kaartide kasutamist. Nad tuletavad sellest, et esiteks puudub pankadel huvi kehtestada mitmepoolsed vahendustasud ülemääraselt kõrgel tasemel, teiseks saavad kauplejad mitmepoolsetest vahendustasudest kasu. Hagejad heidavad komisjonile ette ka seda, et ta ignoreeris oma otsuse mõju kaardiomanikele ja keskendus üksnes kauplejatele. Sellega seoses lisavad mitu menetlusse astujat, et ilma mitmepoolsete vahendustasudeta süsteemis peaksid nad piirama kaardiomanikele pakutud eeliseid või koguni vähendama oma tegevust.

182 EÜ artikli 81 lõike 1 rikkumist käsitleva väite raames on selline kriitika asjassepuutumatu, sest kriitika eeldab, et kaalutakse omavahel mitmepoolsete vahendustasude konkurentsi piiravat mõju, mille komisjon nõuetekohaselt tuvastas, ja nendest tasudest tulenevaid võimalikke majanduslikke eeliseid. Teatud piirangu konkurentsi soodustavate ja konkurentsivastaste aspektide kaalumise võib toimuda aga alles EÜ artikli 81 lõike 3 täpses raamistikus (vt selle kohta [...] kohtuotsus Van den Bergh Foods vs. komisjon, [T-65/98, EU:T:2003:281], punkt 107 ja seal viidatud kohtupraktika).”

Poolte argumentid

– RBS vastuapellatsioonkaebuse ainus väide

127 RBS väidab, et tuginedes üldistele kaalutlustele ja oletustele, rikkus Üldkohus konkurentsi piirava mõju olemasolu hindamise käigus õigusnorme.

128 Kõigepealt oleks komisjon, kui ta analüüsis küsimust, kas otsusel on konkurentsi piirav mõju, pidanud kontrollima, milline „vastupidise olukorra oletus” oleks tegelikult esinenud mitmepoolsete vahendustasude puudumisel. Kuna Üldkohus jättis eelkõige vaidlustatud kohtuotsuse punktis 132 selle eiramise süüks panemata ning tugines seega pigem ainult *ex post*-tasude keelu majanduslikule elujõulisusele kui sellise keelu kehtestamise tõenäosuse kaalutlustele, rikkus Üldkohus õigusnormi, sest ta ajas segamini objektiivse vajalikkuse ja konkurentsimoju õiguslikud tingimused.

129 Edasi leiab RBS, et vaidlustatud kohtuotsuse loogika kohaselt on eeldatav, et mitmepoolsed vahendustasud toovad kaasa konkurentsi piirava mõju, kuna nendega määratakse kindlaks vahendustasude määrade tase kõigi aktsepteerivate pankade jaoks. Siiski kui kõnealune „lühianalüüsi” vorm võib olla piisav EÜ artikli 81 lõike 1 „eesmärgil põhineva rikkumise” puhul, kus konkurentsipiirang on niivõrd ilmne, et puudub vajadus kaaluda selle mõju, on olukorras, kus komisjon ei ole tuvastanud vastava rikkumise olemasolu, see lähenemine RBS hinnangul mõju analüüsimiseks täiesti sobimatu. Komisjon ega Üldkohus ei tuginenud oma analüüsis spetsiifilistele ja konkreetsetele tõenditele. Seega eelkõige vaidlustatud kohtuotsuse punktis 143 tegi Üldkohus vea, kui ta kasutas pigem eesmärgil, mitte aga tagajärgedel põhinevat lähenemist.

130 Lõpuks, viidates vaidlustatud kohtuotsuse punktidele 143, 150, 157 ja 158, väidab RBS, et igal juhul on Üldkohtu analüüs mitmepoolsete vahendustasude mõju kohta konkurentstile õiguslikult vale ja põhineb oletusel, millele on vaidlustatud kohtuotsuses vastu räägitud, nimelt et kauplejad saavad avaldada aktsepteerivatele pankadele survet, kui nad peavad läbirääkimisi MSC-de üle.

131 Apellandid toetavad RBS vastuapellatsioonkaebuse ainsat väidet. Mis puudutab käesoleva kohtuotsuse punktis 129 toodud argumente, siis apellandid leiavad, et ainus erinevus mitmepoolsete vahendustasude ja „vastupidise olukorra oletuse” vahel, millel põhineb vaidlustatud kohtuotsus,

seisneb mitmepoolsete vahendustasude hinnatasemes. Nagu mitmepoolsed vahendustasudki, otsustab MasterCard *ex post*-tasude keelu, seda kohaldatakse varuvariandina ning selle tagajärjel määratakse nende pankade vahel kohaldatav hind (null tasemele). Apellantide hinnangul on mitmepoolsete vahendustasude nulltasemele määramisel samasugune „miinimumtaseme kindlaksmääramise” mõju kui mitmepoolsed vahendustasud, kuigi see on soodsam tase kauplejate jaoks ja vähem soodne kaardiomanike jaoks. Järelikult kuna Üldkohus jättis selgitamata, kuidas komisjoni valitud „vastupidise olukorra oletus” *ex post*-tasude keelu puhul mõjutaks konkurentsi vähem piiravalt kui mitmepoolsete vahendustasude korral, on Üldkohus jätnud põhjendamata oma järelduse, et mitmepoolsetel vahendustasudel oli konkurentsi piirav mõju.

- 132 Komisjon on seisukohal, et kuigi RBS viitab oma vastuapellatsioonkaebuses üldiselt vaidlustatud kohtuotsuse punktidele 123–182, ei ole peale vaidlustatud kohtuotsuse punkti 132 toodud välja ühtegi viga, mistõttu on vastuapellatsioonkaebus vastuvõetav vaid osas, milles see on suunatud nimetatud punkti 132 vastu.
- 133 Sisu osas kinnitab komisjon peamiselt, et RBS lähtub vaidlustatud kohtuotsuse vales tõlgendusest. Komisjoni hinnangul on täiesti selge, et Üldkohus analüüsis vaidlustatud kohtuotsuse punktides 132 ja järgnevad mitmepoolsete vahendustasude mõju konkurentstile lähtudes konkurentsitingimustest nende vahendustasude puudumisel.
- 134 Komisjon on arvamusel, et iseenesest usutav ei ole seisukoht, et mitmepoolsed vahendustasud ei piira konkurentsi. RBS ei võta arvesse tegelikku konteksti. Selles punktis kinnitab komisjon, et mitmepoolsed vahendustasud pärinevad ettevõtjate ühenduse otsusest määrata kindlaks hinnad ning et nende vahendustasude piirav mõju on ilmne.
- 135 Komisjon leiab, et Üldkohus ei rikkunud õigusnormi, kui ta kinnitas, et *ex post*-tasude keeldu saab kasutada realistliku arutluskäigu alusena, mis võimaldab olukorda võrrelda koos mitmepoolsete vahendustasudega ja ilma nendeta. Komisjoni arvates on MasterCardi süsteemi kunstlik konstruktsioon. Kahepoolse turu toimimiseks ei ole vajalik, et selle turu üks pool tasub teise kulud, kuid sellisena otsustasid apellandid oma süsteemi luua. Komisjon kinnitab, et arvestades vaidlustatud kohtuotsuse punkte 107–110, ei rikkunud Üldkohus õigusnormi, kui ta kasutas *ex post*-tasude keeldu alternatiivse lahendusena mitmepoolsetele vahendustasudele.
- 136 Lisaks vaidleb komisjon vastu sellele, et vaidlustatud kohtuotsus põhineb postulaadil, et kõrged hinnad kujutavad ise endast EÜ artikli 81 lõike 1 rikkumist. Komisjon leiab, et kõnealuses kohtuotsuses nõustuti järeldusega, et kõnealused kõrged hinnad on piirava kokkuleppe tagajärg.
- 137 Komisjon ei nõustu ka seisukohaga, et Üldkohus ei rajanud oma analüüsi spetsiifilistele ja konkreetsetele tõenditele, ning väitega, et käesoleva kohtuotsuse punktis 130 toodud põhjendused on vastuolulised.

– LBG vastuapellatsioonkaebuse esimene väide

- 138 LBG väidab, et Üldkohus rikkus õigusnorme, kui ta vaidlustatud kohtuotsuse punktides 123–193 analüüsis mitmepoolsete vahendustasude mõju konkurentstile.
- 139 Kõigepealt ei analüüsinu Üldkohus talle esitatud asjakohaseid argumente ega tõendeid ning jättis kohaselt põhjendamata, kuidas mitmepoolsed vahendustasud mõjutavad konkurentsi aktsepteerimisturul, samas kui väljastamisturul väidetavalt „määrati kindlaks hind”. Eelkõige ei selgitanud Üldkohus, kuidas mitmepoolsed vahendustasud mõjutavad konkurentsi aktsepteerimisturul, kus need kujutasid endast üksnes ühist sisenemistasu kõigi konkurentide jaoks.

- 140 Edasi, arvestades poolte argumente ja iseäranis majanduslikku laadi tõendeid, rikkus Üldkohus LBG arvates õigusnorme, kui ta välistas erinevad tõendid oma analüüsist. Eelkõige jättis Üldkohus EÜ artikli 81 lõike 1 rikkumise analüüsimisel tähelepanuta muudest maksesüsteemidest tuleneva surve ja süsteemi kahepoolsuse olulisuse, mis Üldkohtu arvates on asjakohased üksnes EÜ artikli 81 lõike 3 raames. LBG hinnangul oleks Üldkohus, selleks et otsustada, et komisjon õiguslikult piiravalt tõendas konkurentsipiirangu olemasolu, pidanud veenduma, et komisjon kontrollis väidetavat konkurentsipiirangut selle vastavas kontekstis.
- 141 Lõpuks viis Üldkohus LBG väidetel kohtuliku kontrolli läbi sobimatul tasemel. Nagu eelkõige ilmneb vaidlustatud kohtuotsuse punktist 169, kohaldas Üldkohus tegelikult väga piiratud kontrollitaset, mis on erinev sellest, mis tuleneb kohtuotsustest komisjon *vs.* Tetra Laval (C-12/03 P, EU:C:2005:87, punkt 39) ja KME Germany jt *vs.* komisjon (C-272/09 P, EU:C:2011:810, punktid 94, 102 ja 103).
- 142 Apellandid toetavad seda väidet argumentidega, mis on sarnased nendega, mis esitati RBS vastuapellatsioonkaebuse põhjendamiseks.
- 143 Komisjon leiab eelkõige, et kuigi BoS-I ja LTSB-I kui Üldkohtus menetlusse astujatel oli lubatud esitada uusi argumente, ei saa nad asjaomase turu määratlemise kohta esitada täiesti uut tühistamisväidet, kuna hagiavalduses ei vaidlustatud vaidlusaluses otsuses toodud turgude piiritlemist. Selles osas kinnitab komisjon, et vale on vaidlustatud kohtuotsuse punkt 168, mille kohaselt „[h]agejad ja mitu menetlusse astujat heidavad komisjonile sisuliselt ette, et ta ei võtnud oma arutluskäigus arvesse turu [kahekülgst], ja vaidlevad vastu komisjoni poolt aluseks võetud kaubaturu määratlusele”.
- 144 Mis puudutab majanduslike argumentide osas Üldkohtu kohaldatud kontrolliastet, siis väidab komisjon, et LBG vastuapellatsioonkaebus ei vasta Euroopa Kohtu kodukorra artikli 169 lõikes 2 toodud nõuetele. Lisaks on kohtuotsus KME Germany jt *vs.* komisjon (EU:C:2011:810) väheoluline apellatsioonkaebuse puhul, mis puudutab üksnes trahvi ja sisaldab otsuste seaduslikkuse kontrolli astme suhtes vaid *obiter dicta*'t.
- 145 Samuti leiab komisjon, et LBG argumendi „ühise sisenemistasu” kohta lükkas Üldkohus tagasi vaidlustatud kohtuotsuse punktides 142 ja 143, mida LBG ei vaidlustanud kooskõlas Euroopa Kohtu kodukorra artikli 169 lõike 2 nõuetega.
- 146 Lõpuks kinnitab komisjon, et käesoleva kohtuotsuse punktis 140 toodud kriitika, mille kohaselt jäeti vaidlustatud kohtuotsuses tähelepanuta muudest maksesüsteemidest tuleneva piirava mõju olulisus ning arvesse ei võetud süsteemi kahepoolsust, ei järgi samuti kodukorra artikli 169 lõiget 2 ning selle kriitika eesmärk on see, et Euroopa Kohus hindaks asjaolusid uuesti.

Euroopa Kohtu hinnang

– Komisjoni esitatud vastuvõetamatuse vastuväited

- 147 Käesoleva kohtuotsuse punktis 132 esitatud vastuvõetamatuse vastuväite põhineb RBS vastuapellatsioonkaebuse ebatäpsel tõlgendamisel. Vastupidi komisjoni väidetule ei viita RBS vaid üldiselt Üldkohtu analüüsile mitmepoolsete vahendustasude piirava mõju kohta, vaid tugines oma argumentide toetuseks vaidlustatud kohtuotsuse konkreetsetele punktidele, nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktides 129 ja 130. Seega tuleb käesoleva kohtuotsuse punktis 132 esitatud vastuvõetamatuse vastuväide tagasi lükata.
- 148 Lisaks kuna käesoleva kohtuotsuse punktis 128 toodud argumendis heidab EBS Üldkohtule ette teatud analüüsi läbi viimata jätmist, siis tuleb meenutada, et kui apellant leiab, et Üldkohus ei ole vastanud väitele, siis ei saa apellatsioonkaebuse väite vastuvõetavuse raames apellandile ette heita, et ta ei viita vaidlustatud kohtuotsuse ühelegi punktile või osale, mida ta oma argumendis konkreetselt silmas peab,

kuna tegelikult viidatakse vastuse puudumisele (vt kohtuotsus *Limburgse Vinyl Maatschappij jt vs. komisjon*, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P–C-252/99 P ja C-254/99 P, EU:C:2002:582, punkt 423).

- 149 Mis puudutab käesoleva kohtuotsuse punktis 143 toodud argumente, siis piisab, kui tõdeda, et need argumentid põhinevad LBG vastuapellatsioonkaebuse valel tõlgendamisel. Nagu ilmneb käesoleva kohtuotsuse punktides 139–142, esitas viimane üksnes argumentid mitmepoolsete vahendustasude piirava mõju puudumise kohta, ilma et ta oleks siiski kahtluse alla seadnud asjaomase turu määratluse kui sellise. Neil asjaoludel tuleb kõnealuses punktis 143 toodud vastuvõetamatuse vastuväide tagasi lükata.
- 150 Mis puudutab käesoleva kohtuotsuse punktides 144–146 toodud komisjoni argumente, siis tuleb meenutada, et nagu ilmneb kõnealuse kohtuotsuse punktist 23, esitati LBG vastuapellatsioonkaebus 31. oktoobril 2012. Euroopa Kohtu kodukorra artikli 169 lõige 2, millele komisjon tugineb, jõustus aga järgmisel päeval. Kuna kõnealuse sättega, mille kohaselt on nõutav, et apellatsioonkaebuse õigusväidetes ja –argumentides „näidatakse täpselt, millised Üldkohtu lahendi põhjenduse punktid vaidlustatakse”, kehtestatakse vastuvõetavuse tingimus, siis ei saa seda kohaldada tagasiulatvalt.
- 151 Siiski nähtub ETL artiklist 256, Euroopa Kohtu põhikirja artikli 58 esimesest lõigust ja Euroopa Kohtu kodukorra artikli 112 lõike 1 punktist c LBG vastuapellatsioonkaebuse esitamise päeval kehtinud redaktsioonis, et apellatsioonkaebuses tuleb täpselt märkida nii selle otsuse vaidlustatavad osad, mille tühistamist taotletakse, kui ka seda nõuet otseselt toetavad õiguslikud argumentid (vt eelkõige kohtuotsused *Limburgse Vinyl Maatschappij jt vs. komisjon*, EU:C:2002:582, punktid 497 ja 618, ning *EFIM vs. komisjon*, C-56/12 P, EU:C:2013:575, punkt 21 ja seal viidatud kohtupraktika). Nendele väidetele ei vasta ja vastuvõetamatuks tuleb tunnistada apellatsioonkaebus või väide, mis on vastamiseks liiga ebaselge (vt eelkõige kohtuotsused *Thyssen Stahl vs. komisjon*, C-194/99 P, EU:C:2003:527, punktid 101 ja 106; *Schindler Holding jt vs. komisjon*, C-501/11 P, EU:C:2013:522, punktid 43–45, ning *EFIM vs. komisjon*, EU:C:2013:575, punkt 21).
- 152 Käesoleval juhul viidatakse LBG vastuapellatsioonkaebuse esimeses väites sõnaselgelt vaidlustatud kohtuotsuse osale ehk selle punktile 169, mille kohta väidetakse, et järgitud ei ole kohtuliku kontrolli taset, ning selle argumenti põhjendamiseks esitatakse selged seisukohad. Lisaks kuna selle väitega heidab LBG Üldkohtule ette, et viimane ei võtnud arvesse süsteemi kahekülgust, tõdedes et selle asjaolu arvesse võtmine on oluline üksnes EÜ artikli 81 lõike 3 raames, siis on piisavalt selge, et nimetatud etteheide puudutab vaidlustatud kohtuotsuse punkte 181 ja 182, milles Üldkohus tuvastas, et apellantide kriitika süsteemi kahekülguse kohta on asjakohane üksnes selle sätte täpses raamistikus. Peale selle, kuna LBG heidab selles väites Üldkohtule ette, et viimane jättis tähelepanuta muudest maksesüsteemidest tuleneva surve olulisuse, arvestades käesoleva kohtuotsuse punktis 148 viidatud kohtupraktikat, siis ei saa LBG-le ette heita, et ta ei loetlenud nimetatud etteheites viidatud vaidlustatud kohtuotsuse punkte. Lõpuks erinevalt käesoleva kohtuotsuse punktis 146 nimetatud komisjoni soovituselt ei piirduta niisugustes argumentides faktidele antud hinnangu kahtluse alla seadmisega, vaid kujutavad endast apellatsiooni staadiumis vastuvõetavaid õigusküsimusi, kuna nendes argumentides tõstatatakse küsimus asjaoludest, mida tuleb arvesse võtta mitmepoolsete vahendustasude piirava mõju analüüsimisel EÜ artikli 81 lõike 1 raames.
- 153 Seega tuleb käesoleva kohtuotsuse punktides 144–146 toodud vastuvõetamatuse vastuväited samuti tagasi lükata.
- RBS vastuapellatsioonkaebuse ainsa väite põhiküsimus ning LBG vastuapellatsioonkaebuse esimene väide
- 154 Nagu ilmneb käesoleva kohtuotsuse punktist 141, heidab LBG Üldkohtule ette, et viimane viis eelkõige vaidlustatud kohtuotsuse punktis 169 läbi kohtuliku kontrolli sobimatul tasemel.

- 155 Kohtuliku kontrolli ulatuse osas tuleb meenutada, et Euroopa Liidu kohtupraktikast tuleneb, et kui ETL artikli 263 alusel on esitatud hagi EÜ artikli 81 lõike 1 kohaldamise otsuse tühistamiseks, peab Üldkohus esitatud väidete põhjendamiseks hageja toodud tõendite alusel teostama üldiselt täielikku kontrolli küsimuse üle, kas nimetatud sätte kohaldamise tingimused on täidetud või mitte (vt selle kohta kohtuotsused *Remia jt vs. komisjon*, EU:C:1985:327, punkt 34; *Chalkor vs. komisjon*, C-386/10 P, EU:C:2011:815, punktid 54 ja 62, ning *Otis jt*, C-199/11, EU:C:2012:684, punkt 59). Üldkohus peab samuti omal algatusel kontrollima, kas komisjon põhjendas oma otsust (vt selle kohta kohtuotsused *Chalkor vs. komisjon*, EU:C:2011:815, punkt 61 ja seal viidatud kohtupraktika, ning *Otis jt*, EU:C:2012:684, punkt 60).
- 156 Kontrolli käigus ei saa Üldkohus tugineda kaalutlusruumile, mis on komisjonil rolli alusel, mis talle on konkurentsipoliitika valdkonnas antud EL lepinguga ja EL toimimise lepinguga, et loobuda põhjalikust õiguslike ja faktiliste asjaolude kontrollimisest (vt selle kohta kohtuotsused *Chalkor vs. komisjon*, EU:C:2011:815, punkt 62, ning *Otis jt*, EU:C:2012:684, punkt 61).
- 157 Käesoleval juhul tuleb märkida, et mitmepoolsete vahendustasude piirava mõju küsimuse hindamisel kasutas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 169 väljendit „kontrollimine piiratud ulatuses”, millest võib järeldada, et Üldkohus teostas kohtulikku kontrolli vaidlusaluse otsuse üle piiratumalt kui on nõutud käesoleva kohtuotsuse punktides 155 ja 156 viidatud kohtupraktika kohaselt.
- 158 Siiski iseenesest ei kinnita niisugune väide tingimata, et Üldkohus tegelikult ei teostanud nõutavat kohtulikku kontrolli. Seega tuleb käesoleval juhul jätkata Euroopa Kohtule esitatud väidete analüüsimist (vt analoogia alusel eelkõige kohtuotsus *KME Germany jt vs. komisjon*, EU:C:2011:810, punktid 108 ja 109).
- 159 Käesolevas asjas tugines LBG oma argumentiga kohtuliku kontrolli sobimatu astme kohta konkreetselt üksnes vaidlustatud kohtuotsuse punktile 169, kusjuures selles punktis analüüsis Üldkohus etteheiteid, millega vaieldi vastu komisjoni arvesse võetud kaubaturu määratlusele. Siiski ei seadnud käesoleva apellatsioonkaebuse raames apellandid otseselt kahtluse alla Üldkohtu antud hinnangut nimetatud määratluse kohta, mis puudutas aktsepteerimisturгу.
- 160 Neil asjaoludel on LBG argument, milles heidetakse Üldkohtule ette viimase analüüsi selles osas kohaldatud kohtuliku kontrolli taset, igal juhul tulemusetu. Ülejäänud osas tuleb LBG argument kohtuliku kontrolli kohta lükata vastuvõetamatuse tõttu tagasi, kuna selles ei ole täpselt määratletud vaidlustatud kohtuotsuse muud osas, mida see puudutab.
- 161 Mis puudutab käesoleva kohtuotsuse punktis 128 kokkuvõtlikult esitatud RBS etteheidet, et komisjon, kui ta analüüsis küsimust, kas otsusel on konkurentsi piirav mõju, oleks pidanud kontrollima, milline „vastupidise olukorra oletus” oleks tegelikult esinenud mitmepoolsete vahendustasude puudumisel, siis tuleb meenutada, et Euroopa Kohus on korduvalt otsustanud, et selleks et hinnata, kas kokkulepet tuleb pidada keelatuks selle konkurentsi kahjustava tagajärje tõttu, tuleb konkurentsi toimimist uurida tegelikus olukorras, kus konkurent leiab aset vaidlusaluse kokkuleppeta (vt kohtuotsused *LTM*, 56/65, EU:C:1966:38, punkt 360; *Béguelin Import*, 22/71, EU:C:1971:113, punktid 16 ja 17; *Lancôme ja Cosparfrance Nederland*, 99/79, EU:C:1980:193, punkt 26; *L’Oréal*, 31/80, EU:C:1980:289, punkt 19; *ETA Fabriques d’Ébauches*, 31/85, EU:C:1985:494, punkt 11; *Bagnasco jt*, C-215/96 ja C-216/96, EU:C:1999:12, punkt 33 ja seal viidatud kohtupraktika, ning *General Motors vs. komisjon*, EU:C:2006:229, punkt 72). Nagu Üldkohus õigesti tõdes vaidlustatud kohtuotsuse punktis 128, kehtib sama ettevõtjate ühenduse otsuse puhul EÜ artikli 81 tähenduses.
- 162 Siiski ilmneb eelkõige vaidlustatud kohtuotsuse punktist 132, et mitmepoolsete vahendustasude konkurentsimoju hindamiseks tugines Üldkohus „oletusele MasterCardi süsteemist, mis toimib ilma mitmepoolsete vahendustasudeta – tuginedes üksnes *ex post*-tasusid keelavale eeskirjale”, nimelt sellele

samale „vastupidise olukorra oletusele”, mida ta kohaldas, selleks et analüüsida, kas mitmepoolseid vahendustasusid võis käesoleva kohtuotsuse punktide 89 ja 90 tähenduses lugeda seonduvaks piiranguks MasterCardi maksesüsteemi suhtes.

- 163 Nagu aga ilmneb käesoleva kohtuotsuse punktist 108, ei ole sama „vastupidise olukorra oletus” tingimata sobilik põhimõtteliselt erinevate küsimuste puhul. Kui tegemist on küsimusega, kas mitmepoolsed vahendustasud sisaldavad konkurentsi piiravat mõju, siis ei ole iseenesest otsustav küsimus, kas ilma nende vahendustasudeta, kuid *ex post*-tasude keelu tulemusel võib jätkusuutlikuks jääda niisugune avatud maksesüsteem nagu MasterCardi süsteem.
- 164 Seevastu peab kohus sel eesmärgil hindama mitmepoolsete vahendustasude kindlaksmääramise mõju konkurentsiparameetritele, nagu kaupade või teenuste hind, maht ja kvaliteet. Nii tuleb vastavalt käesoleva kohtuotsuse punktis 161 meenutatud väljakujunenud kohtupraktikale konkurentsi toimimist uurida tegelikus olukorras, kus konkurents leiab aset niisuguste vahendustasudeta.
- 165 Selles osas on Euroopa Kohtul olnud juba võimalik rõhutada, et ettevõtjate vahel kooskõlastamisest tuleneva mõju EÜ artikli 81 seisukohast hindamisel tuleb arvesse võtta kooskõlastamist puudutava kokkuleppe konkreetset tausta, eelkõige majanduslikku ja õiguslikku konteksti, milles asjassepuutuvad ettevõtjad tegutsevad, samuti puudutatud kaupade või teenuste laadi ning kõnealuse turu või kõnealuste turgude toimimise tegelikke tingimusi ja struktuuri (vt selle kohta eelkõige kohtuotsused *Delimitis*, C-234/89, EU:C:1991:91, punktid 19–22; *Oude Luttikhuis jt*, EU:C:1995:434, punkt 10; *Asnef-Equifax ja Administración del Estado*, EU:C:2006:734, punkt 49 ja seal viidatud kohtupraktika, ning *Erste Group Bank jt vs. komisjon*, C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P ja C-137/07 P, EU:C:2009:576, punkt 54).
- 166 Sellest tuleneb, et kõnealuse kooskõlastamise kokkuleppe puudumise oletuse alusel ette nähtud stsenaarium peab olema realistlik. Sellest seisukohast on vajaduse korral lubatav arvesse võtta võimalikke arenguid, mis leiavad turul aset nimetatud kokkuleppe puudumisel.
- 167 Käesolevas asjas ei käsitanud Üldkohus mitmepoolsete vahendustasude puudumise oletuse korral üleüldse *ex post*-tasude keelu tõenäosust või usutavust, kui ta analüüsis nende vahendustasude piiravat mõju. Eelkõige ei käsitanud kohus kooskõlas käesoleva kohtuotsuse punktides 155 ja 156 toodud kohtupraktika nõuetega küsimust, kuidas – võttes muu hulgas arvesse kohustusi, mis lasuvad kauplejatel ja aktsepteerivate pankadel vastavalt Honour All Cards Rule’ile, mis ei olnud vaidlusaluse otsuse ese – mitmepoolsete vahendustasude puudumisel saaks väljastavaid pankasid üles kutsuda loobuma vahendustasude nõudmisest tehingute eest pangakaartidega tasumise korral.
- 168 Tõsi on see, et nagu ilmneb käesoleva kohtuotsuse punktist 111, ei pidanud Üldkohus mitmepoolsete vahendustasude seonduva laadi kohtuotsuse punktide 89 ja 90 tähenduses analüüsimisel kontrollima, kas on tõenäoline, et *ex post*-tasude keeld esineb selliste vahendustasude puudumisel. Siiski, võttes arvesse käesoleva kohtuotsuse punktides 161 ja 165 meenutatud kohtupraktikat, on olukord erinev teistsuguse küsimuse puhul, kas mitmepoolsetel vahendustasudel on konkurentsi piirav mõju.
- 169 Neil asjaoludel on käesolevas asjas õigesti väidetud, et kuna Üldkohus tugines eelkõige vaidlustatud kohtuotsuse punktides 132 ja 143 üksnes majandusliku elujõulisuse kriteeriumile, selleks et põhjendada *ex post*-tasude keelu arvesse võtmist seoses analüüsiga mitmepoolsete vahendustasude mõjust konkurentstile, ning jättis seega nimetatud analüüsi käigus selgitamata, kas on tõenäoline, et vastav keeld esineb mitmepoolsete vahendustasude puudumisel muul viisil kui reguleeriva sekkumise vormis, siis rikkus Üldkohus õigusnormi.

- 170 Olgu siiski meenutatud, et kui Üldkohtu otsuse põhjendustest ilmneb liidu õiguse rikkumine, kuid resolutsioon on muude õiguslike asjaoludega põhjendatud, siis ei saa selline rikkumine kaasa tuua vastava otsuse tühistamist ja põhjendused tuleb asendada (vt selle kohta kohtuotsused *Lestelle vs. komisjon*, C-30/91 P, EU:C:1992:252, punkt 28, ning *FIAMM jt vs. nõukogu ja komisjon*, C-120/06 P ja C-121/06 P, EU:C:2008:476, punkt 187 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 171 Käesoleval juhul on see nii. Apellantide Üldkohtus esitatud argumendid mitmepoolsete vahendustasude objektiivse vajalikkuse kohta, nagu on kirjeldatud vaidlustatud kohtuotsuse punktis 94, mida käesoleva apellatsiooni raames ei ole vaidlustatud, põhinevad sisuliselt väitel, et mitmepoolsete vahendustasude puudumisel on aktsepteerijad väljastajate meelevaldas ja viimased võivad ühepoolset määrata vahendustasu summa, kusjuures kauplajad ja aktsepteerijad on kohustatud tehinguga nõustuma.
- 172 Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 95 ja 96 tõdes Üldkohus õigesti, nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktides 78–121, et komisjon võis õigesti järeldada, et „[v]õimaluse, et teatud väljastavad pangad kasutavad ära aktsepteerijaid, keda seob [Honour All Cards Rule], võib kõrvaldada võrgueeskirjaga, millel on konkurentsi vähem piirav mõju kui MasterCardi praegusel lahendusel, mis soovib, et vaikimisi kohaldataks teatud vahendustasu. Teine lahendus oleks kahepoolse kokkuleppe puudumise korral *ex post*-tasude keeldu kehtestav eeskiri”.
- 173 Seega nagu ilmneb vaidlustatud kohtuotsuse punktides 94–96, oli ainsaks esimeses kohtuastmes välja toodud muuks võimaluseks, mille kohaselt saab MasterCardi süsteem toimida ilma mitmepoolsete vahendustasudeta, tegelikult oletus, et süsteem toimib üksnes *ex post*-tasude keeldu alusel. Nendel asjaoludel võib kõnealust keeldu lugeda „vastupidise olukorra oletuseks”, mis ei ole MasterCardi süsteemi raames mitte üksnes majanduslikult elujõuline, vaid ka usutav või tõenäoline, kuna vaidlustatud kohtuotsusest ei ilmne ning puudub ka vaidlus selles, et Üldkohtus ei ole väidetud, et MasterCard oleks eelistanud pigem lasta oma süsteem kokku kukkuda kui kasutada muud lahendust, nimelt *ex post*-tasude keeldu.
- 174 Järelikult isegi kui Üldkohus leidis valesti, et *ex post*-tasude keeldu majanduslikust elujõulisusest MasterCardi süsteemi raames piisaks iseenesest selleks, et põhjendada nimetatud keeldu arvesse võtmist mitmepoolsete vahendustasude konkrentsimõju analüüsimisel, võis Üldkohus käesoleva juhtumi asjaoludel, nagu need ilmnevad vaidlustatud kohtuotsusest, mitmepoolsete vahendustasude piirava mõju analüüsi läbiviimisel tugineda samale „vastupidise olukorra oletusele”, mida ta kasutas nende vahendustasude objektiivse vajalikkuse analüüsimisel, kuigi muudel põhjustel kui need, mille Üldkohus tõi välja vaidlustatud kohtuotsuse punktides 132 ja 143. Nendel asjaoludel ei mõjuta käesoleva kohtuotsuse punktis 169 tuvastatud õigusnormi rikkumine Üldkohtu poolt kõnealuse „vastupidise olukorra oletuse” alusel läbi viidud piirava mõju analüüsi.
- 175 Samuti ei mõjuta see viga vaidlustatud kohtuotsuse resolutsiooni, sest otsus on põhjendatud muude õiguslike kaalutlustega.
- 176 Mis puudutab käesoleva kohtuotsuse punktis 140 kokkuvõtlikult esitatud argumenti, mille kohaselt heidab LBG Üldkohtule ette, et viimane ei võtnud arvesse muudest süsteemidest tuleneva surve olulisust, siis piisab, kui rõhutada, et vaidlustatud kohtuotsuse punktis 137 tõdes Üldkohus sõnaselgelt, et komisjon võttis mitmepoolsete vahendustasude mõju analüüsimisel õigesti arvesse süsteemidevahelist konkurentsi. Kuna nimetatud argument põhineb vaidlustatud kohtuotsuse vales tõlgendamisel, tuleb see järelikult tagasi lükata (vt selle kohta kohtuotsus *Ojha vs. komisjon* C-294/95 P, EU:C:1996:434, punktid 48 ja 49).
- 177 Mis puudutab samuti käesoleva kohtuotsuse punktis 140 viidatud argumenti, mille kohaselt heidab LBG Üldkohtule ette, et viimane otsustas, et süsteemi kahepoolsus on asjakohane üksnes EÜ artikli 81 lõike 3 raames, siis tuleb meenutada, et nagu ilmneb käesoleva kohtuotsuse punktist 161 ja nagu seda väidab ka LBG, pidi Üldkohus veenduma, et komisjon kontrollis väidetavat konkrentsi piirangut tegelikus konkrentsiolukorras. Selleks et hinnata, kas ettevõtjate vaheline kooskõlastamine tuleb

- lugeda keelatuks selle konkurentsi kahjustava tagajärje tõttu, tuleb käesoleva kohtuotsuse punktis 165 meenutatud kohtupraktika kohaselt võtta arvesse kõik asjakohased andmed, arvestades eelkõige kõnealuste teenuste laadi ja turgude toimimise tegelikke tingimusi ja struktuuri majanduslikus ja õiguslikus kontekstis, milles kõnealune kooskõlastamine aset leiab, sõltumata sellest, kas niisugused andmed on seotud asjaomase turuga või mitte.
- 178 Käesoleval juhul tuvastas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 173, ilma et seda oleks käesoleva apellatsiooni raames otseselt kahtluse alla seatud, et komisjon võib aktsepteerimisturгу asjakohase turuna arvesse võtta, kui ta analüüsib mitmepoolsete vahendustasude konkurentsimoju. Lisaks, nagu ilmneb vaidlustatud kohtuotsuse punktist 176, leidis Üldkohus asjaolude iseseisva hindamise käigus, mida käesoleva apellatsiooni raames ei ole vaidlustatud, et „väljastamise” ja „aktsepteerimise” osade vahel esinesid teatud seosed, näiteks teenuste teineteist täiendav laad ja kaudsed võrgumõjud, kuna kaartide vastuvõtmine kauplejate poolt ja käibes olevate kaartide arv mõjutavad teineteist.
- 179 Neil asjaoludel sisaldab majanduslik ja õiguslik kontekst, milles kõnealune kooskõlastamine aset leiab, apellantide, RBS ja LBG väidatel MasterCardi avatud maksesüsteemi kahekülgst eelkõige seetõttu, kuna puudub vaidlus, et selle süsteemi kahe osa vahel esinesid seosed (vt analoogia alusel kohtuotsused *Delimitis*, EU:C:1991:91, punktid 17–23, ning *Allianz Hungária Biztosító jt*, C-32/11, EU:C:2013:160, punkt 42).
- 180 Siiski ei sisalda käesoleval juhul – nagu ilmneb vaidlustatud kohtuotsuse punktidest 181 ja 182 – Üldkohtus sisuliselt esitatud argumendid, mida käesoleva apellatsiooni raames ei ole vaidlustatud, niisugust argumenti, mille LBG esitas nüüd käesoleva apellatsiooni raames ja mille kohaselt tuleb konkurentsipiirangu tuvastamiseks selle vastavat konteksti arvesse võttes lähtuda kõnealuse süsteemi kahekülgsest. Vastupidi, esimeses kohtuastmes esitatud kriitika süsteemi kahekülgse arvesse võtmata jätmise kohta piirdus pelgalt sellega, et välja toodi majanduslikud eelised, mis tulenevad mitmepoolsetest vahendustasudest. Nagu ilmneb käesoleva kohtuotsuse punktist 93 ja EÜ artikli 81 sõnastusest enesest, siis kui on tuvastatud, et meetmel on märgatav kahjulik mõju konkurentsiparameetritele, nagu muu hulgas kaupade või teenuste hind, maht ja kvaliteet, ning meede kuulub seetõttu EÜ artikli 81 lõikes 1 ette nähtud keelu põhimõtte reguleerimisalasse, saab selliseid eeliseid käsitada üksnes selle artikli lõike 3 raames.
- 181 Arvestades seda järeldust, võis Üldkohus seega õigesti leida vaidlustatud kohtuotsuse punktis 182, et EÜ artikli 81 lõike 1 rikkumist käsitleva väite raames on Üldkohtus esitatud kriitika süsteemi kahekülgse kohta asjassepuutumatu, sest kriitika eeldab, et arvesse võetakse majanduslikke eeliseid selle lõike raames. Üldkohus järeldas ka õigesti, et võimalikud majanduslikud eelised, mis võivad tuleneda mitmepoolsetest vahendustasudest, on asjakohased üksnes analüüsimisel EÜ artikli 81 lõike 3 alusel.
- 182 Seega põhineb LBG argument süsteemi kahekülgse kohta vaidlustatud kohtuotsuse valem tõlgendamisel ja ei ole järelikult põhjendatud.
- 183 Mis puudutab käesoleva kohtuotsuse punktis 129 kokkuvõtlikult esitatud RBS etteheidet, mille kohaselt viis Üldkohus eelkõige vaidlustatud kohtuotsuse punktis 143 läbi mitmepoolsete vahendustasude mõju „lühianalüüsi”, siis väidab komisjon vastu, nagu ilmneb käesoleva kohtuotsuse punktist 134, et mitmepoolsed vahendustasud pärinevad ettevõtjate ühenduse otsusest määrata kindlaks hinnad ning et nende konkurentsivastane mõju on ilmne.
- 184 Selles osas tuleneb Euroopa Kohtu praktikast, et teatud liiki kooskõlastamisest ettevõtjate vahel ilmneb konkurentsi kahjustamine piisavas ulatuses, mille tõttu võib lugeda, et selle mõju analüüsimine ei ole vajalik (vt selle kohta eelkõige kohtuotsused *LTM*, EU:C:1966:38, punktid 359 ja 360; *Beef Industry Development Society ja Barry Brothers*, C-209/07, EU:C:2008:643, punkt 15, ning *Allianz Hungária Biztosító jt*, EU:C:2013:160, punkt 34 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 185 Kõnealune kohtupraktika tuleneb asjaolust, et ettevõtjatevahelise kooskõlastamise teatud vorme võib juba nende laadi poolest pidada normaalse konkurentsi nõuetekohast toimimist kahjustavaks (vt selle kohta eelkõige kohtuotsus Allianz Hungária Biztosító jt, EU:C:2013:160, punkt 35 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 186 Sellegipoolest tuleb meenutada, et nagu ilmneb vaidlustatud kohtuotsuse punktides 27 ja 141, ei ole vaidlusalune otsus tehtud mitte eesmärgil põhineva rikkumise tõttu, mis on ette nähtud EÜ artikli 81 lõikes 1, vaid mitmepoolsete vahendustasude tagajärgede tõttu.
- 187 Neil asjaoludel ei saa erinevalt komisjoni ettepanekust seega käesoleva kohtuotsuse punktis 184 toodud kohtupraktika alusel tugineda pelkadele eeldustele või väidetele, mille kohaselt mitmepoolsete vahendustasude konkurentsivastased tagajärjed olid „ilmsed” (vt selle kohta eelkõige kohtuotsus Compagnie royale asturienne des mines ja Rheinzink vs. komisjon, 29/83 ja 30/83, EU:C:1984:130, punktid 16 ja 20).
- 188 Mis puudutab argumente, mida käsitatakse käesoleva kohtuotsuse punktides 131, 139 ja 142 ning mis teatud määral kattuvad selle kohtuotsuse punktis 129 toodud RBS argumentiga, siis tuleb meenutada, et kohtuotsuste põhjendamise kohustus tuleneb Euroopa Kohtu põhikirja artiklist 36, mis sama põhikirja artikli 53 esimese lõigu ja Üldkohtu kodukorra artikli 81 kohaselt on kohaldatav Üldkohtu suhtes (vt eelkõige kohtuotsus Deutsche Telekom vs. komisjon, C-280/08 P, EU:C:2010:603, punkt 135).
- 189 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peab kohtuotsuse põhjendusest selgelt ja üheti mõistetavalt ilmnema Üldkohtu arutluskäik selliselt, et huvitatud isikutel oleks võimalik tehtud otsuse põhjendusi mõista ja Euroopa Kohtul oleks võimalik oma kohtulikku kontrolli teostada (vt eelkõige kohtuotsused France Télécom vs. komisjon, C-202/07 P, EU:C:2009:214, punkt 29, ning Ziegler vs. komisjon, C-439/11 P, EU:C:2013:513, punkt 81). Nagu see on märgitud juba käesoleva kohtuotsuse punktis 112, ei ole põhjendamiskohustuse kohaselt nõutav, et Üldkohus esitaks ammendava põhjenduse menetluse poolte iga üksiku argumenti kohta. Põhjendus võib seega olla tuletatav, kui see võimaldab huvitatud isikutel teada saada põhjused, mille tõttu Üldkohus nende argumentidega ei nõustunud, ning annab Euroopa Kohtule tema kontrolli teostamiseks piisavad andmed (vt eelkõige kohtuotsus Ziegler vs. komisjon, EU:C:2013:513, punkt 82 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 190 Siiski, kuigi on tõsi, nagu ilmneb käesoleva kohtuotsuse punktist 169, et Üldkohus rikkus EÜ artikli 81 lõike 1 tõlgendamisel õigusnormi, ei saa argumentid, millega heidetakse Üldkohtule ette, et ta tegi mitmepoolsete vahendustasude tagajärgede kohta lühianalüüsi ja põhjendas vaidlustatud kohtuotsust selles küsimuses ebapiisavalt, põhineda käesoleva kohtuotsuse punktides 171–175 läbi viidud põhjenduste asendamist arvestades ainuüksi sellel rikkumisel.
- 191 Ülejäänud osas, mis puudutab käesoleva kohtuotsuse punktis 188 nimetatud argumente, milles heidetakse Üldkohtule ette, et ta ei analüüsinud või ei põhjendanud piisavalt mitmepoolsete vahendustasude konkurentsimõju, siis ei saa nende argumentidega nõustuda.
- 192 Kuna Üldkohus – vastupidi RBS väidetule – nõuetekohaselt tugines niisuguse süsteemi „vastupidise olukorra oletusele”, mis toimib *ex post*-tasude keelu alusel, ei pidanud Üldkohus mitmepoolseid vahendustasusid juba nende laadi poolest normaalse konkurentsi nõuetekohast toimimist kahjustavaks, vaid analüüsis nende vahendustasude konkurentsimõju. Tuleb rõhutada, et Üldkohtu vastav analüüs ei tulene vaidlustatud kohtuotsuse punkti 143 pelgast tõlgendamisest, nagu RBS seda väidab, vaid see hõlmab ka kõiki analüüse, mis asuvad selle kohtuotsuse punktides 123–193.
- 193 Eelkõige, kuigi vaidlustatud kohtuotsuse punktis 143 Üldkohus selgelt kinnitas, et mitmepoolsetel vahendustasudel olid piiravad tagajärjed, kuna „[v]õrreldes ilma selliste tasudeta toimiva aktsepteerimisturuga, piiravad [need] vahendustasud survet, mida kauplejad saavad avaldada aktsepteerivatele pankadele, kui nad peavad läbirääkimisi MSC-de üle, vähendades võimalusi, et

hinnad langevad alla teatud taseme”, ei eeldanud Üldkohus pelgalt, et mitmepoolsete vahendustasudega määratakse MSC puhul minimaalne määr, vaid vastupidi kontrollis vaidlustatud kohtuotsuse punktides 157–165 üksikasjalikult, kas see oli tegelikult nii käesolevas asjas.

- 194 Sellest järeldub, et RBS argument, mille kohaselt tagajärgede analüüs on samastatav „eesmärgil põhineva” piirangu analüüsiga, tugineb vaidlustatud kohtuotsuse osalisel tõlgendamisel, milles keskendutakse üksnes selle kohtuotsuse punktile 143, võtmata arvesse täielikumat analüüsi, mille osaks see on.
- 195 Samuti ei saa apellandid Üldkohtule ette heita, et viimane jättis selgitamata, kuidas kohaldatud oletusel oli konkurentsi vähem piirav mõju kui mitmepoolsetel vahendustasudel, arvestades et ainus erinevus kahe olukorra vahel seisnes mitmepoolsete vahendustasude hinnatasemes. Nagu komisjon õigesti rõhutab, ei põhine vaidlustatud kohtuotsus eeldusel, et kõrged hinnad ise kujutavad endast EÜ artikli 81 lõike 1 rikkumist. Vastupidi, nagu ilmneb selle punkti 143 enese sõnastusest, on kõrged hinnad vaid mitmepoolsete vahendustasude tagajärg, mis piiravad survet, mida kauplejad saavad avaldada aktsepteerivatele pankadele, tuues järelikult endaga kaasa konkurentsi vähenemise aktsepteerijate vahel MSC summa osas.
- 196 Neil asjaoludel saab Euroopa Kohus teostada oma kontrolli analüüsi suhtes, mis on vaidlustatud kohtuotsuse punktis 143 esitatud seisukohtade alus. Arvestades käesoleva kohtuotsuse punktides 183–195 toodud kaalutlusi, on Üldkohus õiguslikult piisavalt põhjendanud mitmepoolsete vahendustasude konkurentsimoju analüüsi.
- 197 Kõnealust järeldust ei sea kahtluse alla argument, et väidetavalt on vastuolulised käesoleva kohtuotsuse punktis 130 toodud RBS väited. Piisab, kui märkida, et Üldkohtu arutluskäigus puudub igasugune vastuolulisus osas, milles Üldkohus tunnistas, et kauplejad saavad avaldada survet mitmepoolsete vahendustasude summale, pidades seda survet samas ebapiisavaks, selleks et vältida mitmepoolsete vahendustasude teel minimaalse määra kehtestamist ja sellega aktsepteerijate vahel konkurentsi vähendamist. Üldkohus kinnitas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 158 selgelt, et komisjon võis lugeda nimetatud surve ebapiisavaks, kuna see surve toimub tegelikult alles pärast kauplejate maksimaalse taluvusläve ületamist. Tegemist on iseseisvate hinnangutega, mis ei ole omavahel vastuolus, mis tähendab, et kõnealune argument ei ole põhjendatud (vt analoogia alusel kohtumäärus Piau vs. komisjon, C-171/05 P, EU:C:2006:149, punkt 85).
- 198 Eespool toodud kogumis arvestades tuleb tõdeda, et kuigi Üldkohus rikkus õigusnormi, nagu on leitud käesoleva kohtuotsuse punktis 169, ei too nimetatud rikkumine siiski käesoleva kohtuotsuse punktides 171–175 läbi viidud põhjenduste asendamist arvestades endaga kaasa vaidlustatud kohtuotsuse tühistamist. Ülejäänud osas on argumendid, mis on esitatud RBS vastuapellatsioonkaebuse ainsas väites ja LBG vastuapellatsioonkaebuse esimeses väites, osaliselt tulemusel ja osaliselt põhjendamatud.
- 199 Neil asjaoludel tuleb RBS vastuapellatsioonkaebus ja LBG esimene väide tagasi lükata.

LBG vastuapellatsioonkaebuse teine väide

- 200 Sisuliselt koosneb LBG vastuapellatsioonkaebuse teine väide, mis puudutab EÜ artikli 81 lõike 3 rikkumist, kolmest osast. Apellandid nõustuvad selle väitega, esitades samas täiendavad seisukohad.

Vaidlustatud kohtuotsus

- 201 Üldkohtu hinnangul koosnes hagiavalduse teine väide sisuliselt kahest osast. Esimeses väiteosas heitsid apellandid komisjonile ette, et see rakendas nende suhtes liiga kõrget töendamiskoormist EÜ artikli 81 lõike 3 tingimuste täitmise tõendamiseks. Teises väiteosas kinnitasid apellandid, et komisjon on nende tingimuste analüüsimisel teinud ilmseid hindamisvigu. Kuna Üldkohus leidis, et võimatu on esimest väiteosa analüüsida abstraktselt, kontrollis Üldkohus hagiavalduse teise väite kahte osa koos.
- 202 Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 207 märkis Üldkohus, et „kuna mitmepoolsed vahendustasud ei ole MasterCardi süsteemiga võrreldes seonduvad piirangud, siis uuris komisjon õigustatult seda, kas esinevad tuntavad objektiivsed eelised, mis tulenevad konkreetselt mitmepoolsetest vahendustasudest. Asjaolu, et komisjon tunnistab [vaidlusaluse] otsuse põhjenduses 679, et maksekaartide süsteemid, nagu MasterCardi süsteem, kujutavad endast tehnilist ja majanduslikku progressi, ei mõjuta seega küsimust, kas mitmepoolsed vahendustasud vastavad EÜ artikli 81 lõikes 3 toodud esimesele tingimusele”.
- 203 Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 208–216 analüüsis Üldkohus apellantide argumente mitmepoolsete vahendustasude rolli kohta MasterCardi süsteemi „väljastamise” ja „aktsepteerimise” osade tasakaalustamises. Kohtuotsuse punktis 217 jõudis Üldkohus järeldusele, et „[e]elnevat silmas pidades tuleb märkida, et komisjon võis ilmset hindamisviga tegemata lükata tagasi hagejate argumentid, mille eesmärk oli põhjendada MasterCardi süsteemist tuleneda võivate objektiivsete eeliste omistamist mitmepoolsete vahendustasude rollile”.
- 204 Kõnealuse kohtuotsuse punktis 220 lisas Üldkohus, et isegi kui võiks järeldada, et mitmepoolsed vahendustasud aitavad MasterCardi süsteemi tootlikkust suurendada, ei ole see piisav töendamaks, et need tasud vastavad EÜ artikli 81 lõikes 3 kehtestatud esimesele tingimusele. Sellega seoses märkis Üldkohus sama kohtuotsuse punktis 221, et vastavast tõusust saavad esimesena kasu MasterCardi makseorganisatsioon ja selles osalevad pangad ning et EÜ artikli 81 lõike 3 tähenduses parandamist ei saa võrdsustada igasuguse eelise, mida lepingupartnerid lepingust oma tootmis- või turustustegevuse jaoks saavad.
- 205 Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 222–225 kontrollis Üldkohus selliste tuntavate objektiivsete eeliste olemasolu, mis kaasnevad mitmepoolsete vahendustasudega kauplejate puhul, ja jõudis kohtuotsuse punktis 226 järeldusele, et „kuna puudub tõend küllalt tihedast seosest mitmepoolsete vahendustasude ja kauplejatele antud objektiivsete eeliste vahel, siis ei piisa asjaolust, et need võivad kaasa aidata MasterCardi süsteemi tootlikkuse tõusule, töendamaks, et EÜ artikli 81 lõikes 3 esitatud esimene tingimus on täidetud”.
- 206 Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 227–229 tõdes Üldkohus, et kuna esitatud ei ole tõendeid selliste tuntavate objektiivsete eeliste olemasolu kohta, mis kaasnevad mitmepoolsete vahendustasudega kauplejate puhul, kes on üks kahest kasutajate grupist, keda maksekaardid puudutavad, siis oli tulemusetu apellantide kriitika selle kohta, et piisavalt ei võetud arvesse mitmepoolsete vahendustasude eeliseid kaardiomanike jaoks.
- 207 Apellantide argumentide osas, milles komisjonile heideti ette, et ta tegutses kui mitmepoolsete vahendustasude „hindade reguleerija”, tuvastas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 230–232, et komisjon uuris ja lükkas nõuetekohaselt tagasi apellantide poolt haldusmenetluse käigus esitatud argumentide põhjendatuse ning et majanduslike tõendite tasemele vastavate andmete puudumine – isegi kui see osutub tõeks – ei saa tähendada töendamiskoormise kergendamist ega selle ümberpöörast.

208 Lõpuks, vaidlustatud kohtuotsuse punktides 236 ja 237 lõpetas Üldkohus oma analüüsi hagiavalduse teise väite kohta, mis puudutab EÜ artikli 81 lõike 3 rikkumist, järgmises sõnastuses:

„236 Eelnevat silmas pidades tuleb järeldada, et hagejad ei tõendanud, et komisjoni arutluskäik EÜ artikli 81 lõike 3 esimese tingimuse kohta oli õigusvastane. Selles artiklis esitatud tingimuste täitmine on selle sätte kohaldamiseks vajalik ja seetõttu tuleb tagasi lükata väite teine osa, ilma et oleks vaja analüüsida hagejate kriitikat, mis puudutas selle artikli alusel tehtud komisjoni analüüsi teisi aspekte.

237 Seetõttu tuleb tagasi lükata ka väite esimene osa, mis käsitles hagejatele pandud töendamiskoormise liiga kõrget taset. Nimelt ilmneb eespool esitatud arutlusest, et komisjon uuris hagejate esitatud argumente ja tõendeid ja võis käesolevas asjas õiguspäraselt järeldada, et need ei võimaldanud tõendada, et EÜ artikli 81 lõike 3 kohaldamise tingimused olid täidetud. Kuna komisjon võis õiguspäraselt järeldada, et hagejad ei esitanud tõendeid nende viidatud erandist, siis tuleb samuti tagasi lükata argument, mis käsitleb *in dubio pro reo* põhimõtte rikkumist.”

LBG vastuapellatsioonkaebuse teise väite esimene osa

– Poolte argumentid

209 LBG väidab, et Üldkohus ei kohaldanud töendamiskoormise puhul õiget kriteeriumi, nimelt tõenäosuste kaalumist. Viidates kirjalikele märkustele, mille ta esitas EÜ artikli 81 lõike 3 alusel Üldkohtule, väidab LBG, et Üldkohus oleks pidanud analüüsima kogu MasterCardi süsteemi, millega antakse olulised eelised kaardiomanikele ja kauplejatele. Üldkohus ei oleks pidanud paluma MasterCardil põhjendada mitmepoolsete vahendustasude täpset taset, vaid oleks lihtsalt pidanud paluma selgitada meetodit, mida MasterCard järgis mitmepoolsete vahendustasude kindlaksmääramisel.

210 Komisjon leiab, et kolm peamist etteheidet, mille LBG esitas oma vastuapellatsioonkaebuse teise väite raames, on vastuvõetamatud põhjusel, et need põhinevad ebamäärastel ja üldistel kinnitustel, millest ei ole võimalik tuvastada vaidlustatud kohtuotsuse vaidlusaluseid osasid ega kindlaks teha seda, millisele õiguslikule alusele need rajanevad kooskõlas Euroopa Kohtu kodukorra artikli 169 lõikes 2 toodud nõuetega. LBG ei tõenda selgelt Üldkohtu pool toime pandud õigusnormi rikkumist, vaid piirdub argumentidega, mille ta esitas juba esimeses kohtuastmes.

211 Täpsemalt leiab komisjon, et oma vastuapellatsioonkaebuse teise väite esimese osa põhjendamiseks ei nimeta LBG vaidlustatud kohtuotsuses ühtegi punkti ega kommentaari Üldkohtu viidatud kohtupraktikat nõuetekohase tõendamistaseme kohta.

212 Sisu osas väidab komisjon, et mis puudutab hagiavalduse teise väite esimest osa, milles käsitatakse töendamiskoormist, siis viitas õigesti Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 196 ja 206 väljakujunenud kohtupraktikale, mille kohaselt peab ettevõtja, selleks et kohaldataks EÜ artikli 81 lõikes 3 ette nähtud erandit, tuginema veenvatele argumentidele ja tõenditele, mida komisjon peab uurima. Seevastu ei toeta kohtupraktika tõenäosuste kaalumise kriteeriumi, mille LBG välja pakkus.

213 Peale selle tõdeb komisjon, et kuna LBG vaidlustab ilmselt nõude tegeliku piirangu ja tõhususe kasvu vahelise põhjusliku seose kohta, siis on see argument tulemusetu, kuna LBG ei vaidlusta vaidlustatud kohtuotsuse asjakohast punkti, milleks on selle otsuse punkt 207. Igal juhul on niisugune nõue kooskõlas kohtupraktikaga ning järelikult ei ole tulemuslikud LBG argumentid, mille kohaselt esiteks antakse MasterCardi süsteemiga olulisi eeliseid tarbijatele ja kauplejatele, ning teiseks kohaldas Üldkohus EÜ artikli 81 lõike 3 suhtes liiga ranget kriteeriumi.

214 Lõpuks kinnitab komisjon, et tegemist ei ole mitmepoolsete vahendustasude täpse taseme põhjendamisega, vaid pigem vastuse andmisega küsimusele, kas mitmepoolsed vahendustasud toovad kaasa objektiivse tõhususe kasvu.

– Euroopa Kohtu hinnang

215 Nagu ilmneb käesoleva kohtuotsuse punktides 150 ja 151, siis isegi kui Euroopa Kohtu kodukorra artikli 169 lõiget 2 – millele komisjon tugineb – ei saa tagasiulatuvalt kohaldada LBG vastuapellatsioonkaebuse suhtes, tuleneb kõnealuse vastuapellatsioonkaebuse esitamise kuupäeval kehtinud õigusnormidest, nimelt ELTL artiklist 256, Euroopa Kohtu põhikirja artikli 58 esimesest lõigust ja Euroopa Kohtu kodukorra artikli 112 lõike 1 punktist c, et appellatsioonkaebuses tuleb täpselt märkida nii selle otsuse vaidlustatavad osad, mille tühistamist taotletakse, kui ka seda nõuet otseselt toetavad õiguslikud argumendid.

216 Sellele nõudele ei vasta appellatsioonkaebus, milles piirduakse Üldkohtule juba esitatud väidete ja argumentide, sealhulgas selle kohtu poolt sõnaselgelt kõrvale jäetud faktilistel asjaoludel põhinevate argumentide ja väidete kordamise või taasesitamisega. Kui appellatsioonkaebus ei sisalda argumente, millega konkreetselt kritiseeritakse vaidlustatud kohtuotsust, kujutab see endast tegelikult nõuet, mille eesmärk on saavutada Üldkohtule esitatud hagiavalduse pelk uuesti läbivaatamine, see aga ei kuulu Euroopa Kohtu põhikirja artikli 58 kohaselt Euroopa Kohtu pädevusse (vt kohtuotsus *Deere vs. komisjon*, C-7/95 P, EU:C:1998:256, punkt 20 ja seal viidatud kohtupraktika).

217 Kui LBG väidab, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kuna ta tõendamiskoormise kriteeriumina EÜ artikli 81 lõike 3 alusel ei kaalunud tõenäosusi, siis tuleb tõdeda, et selles osas ei ole vastuapellatsioonkaebuses välja toodud ja selle alusel ei ole täpselt võimalik tuvastada vaidlustatud kohtuotsuse neid punkte või osa, mida ta kritiseerib.

218 Samuti tuleb märkida, et tuginedes argumentidele, mille ta esitas esimeses kohtuastmes menetluse astuja seisukohtades, viitab LBG samadele argumentidele nagu need, millele ta tugines juba Üldkohtus, ning tegelikult püüab saavutada seda, et argumendid uuesti läbi vaadataks, ilma et ta isegi oleks üritanud esitada õiguslikke argumente, millest konkreetselt selguks, et Üldkohus oma tegevusega rikkus õigusnormi, kui ta nägi tõendamiskoormise ette või kohaldas seda EÜ artikli 81 lõike 3 alusel (vt selle kohta kohtuotsus *Deere vs. komisjon*, EU:C:1998:256, punkt 41).

219 Järelikult on komisjoni esitatud vastuvõetamatuse vastuväide põhjendatud ning seega on LBG vastuapellatsioonkaebuse teise väite esimene osa vastuvõetamatu.

LBG vastuapellatsioonkaebuse teise väite teine osa

– Poolte argumendid

220 Oma vastuapellatsioonkaebuse teise väite teises osas kinnitab LBG, keda toetavad apellandid, et Üldkohus rikkus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 233 õigusnormi, kuna ta keskendus üksnes kauplejate saadavatele eelistele, vaatamata asjaolule, et ta möönis selle kohtuotsuse punktis 228, et eeliseid võib arvesse võtta iga turu ja teenuse osas, mis saavad kasu kõnealuse kokkuleppe olemasolust, ning selle kohtuotsuse punktis 176, et kaardiomanike ja kauplejate vahel oli seos. Nii toimides eiras Üldkohus esiteks olulisi eeliseid, mis tulenevad MasterCardi süsteemist ja mitmepoolsetest vahendustasudest kaardiomanikele endile, ning teiseks süsteemi kahekülgst ja süsteemi optimeerimist, millele mitmepoolsed vahendustasud kaasa aitavad.

- 221 Apellandid nõustuvad LBG arutluskäiguga ja lisavad, et vaidlustatud kohtuotsuses on esitatud ringpõhjendused, mis on vastuolulised ja ebapiisavad osas, milles kohus jättis jõusse selle, et vaidlustatud otsuses ei võetud arvesse mitmepoolsetest vahendustasudest kaardiomanike jaoks tulenevaid eeliseid. Eelkõige tunnistab Üldkohus selle kohtuotsuse punktides 107, 110 ja 118, et kaardiomanikud kannaksid suuremaid kulusid juhul, kui mitmepoolsed vahendustasud tühistatakse või neid vähendatakse, selle kohtuotsuse punktides 178 ja 233, et kauplejate rahaline vastutasu on põhjendatud teenustega, mida viimastele osutavad väljastavad pangad, ning sama kohtuotsuse punktides 182 ja 228, et EÜ artikli 81 lõike 3 raames tuleks arvesse võtta mitmepoolsete vahendustasude ülesannet, mis seisneb kaardiomanike kulude vähendamises. Seega on võimatu mõista, kuidas Üldkohus sai seejärel tõdeda, et „igal juhul [on] ainetu hagejate kriitika, mis puudutas mitmepoolsete vahendustasudega kaardiomanikele tulenevate eeliste ebapiisavat arvestamist”.
- 222 Apellandid kinnitavad samuti, et Üldkohus läks vaidlustatud kohtuotsuse punktis 233 endaga vastuollu, kui ta tunnistas, et rahaline vastutasu on põhjendatud teenustega, mida kauplejatele osutavad väljastavad pangad, kuigi ei ole võimalik täpselt tuvastada selle ulatust, samas kui ta väitis, et MasterCard ei „tuvasta[nud] deebet-, järeelmaksu- ja krediitkaarte väljastavate pankade osutatud teenused, mida võib lugeda objektiivseteks eelisteks kauplejatele”.
- 223 Apellandid lisavad, et isegi kui eeldada, et nad ei suutnud piisavalt tõendada, et kauplejad saavad mitmepoolsetest vahendustasudest märkimisväärseid objektiivseid eeliseid, ei selgitanud Üldkohus põhjusi, miks vaidlustatud kohtuotsuse punktis 228 viidatud kohtupraktikat arvestades ei saaks EÜ artikli 81 lõikes 3 sätestatud kaks esimest tingimust olla täidetud, kui tugineda üksnes eelistele, mis tulenevad mitmepoolsetest vahendustasudest kaardiomanikele, ega põhjusi, miks peavad kõik tarbijate kategooriad saama konkurentsipiirangust sama palju kasu.
- 224 Lisaks komisjoni esitatud üldisematele vastuvõetamatuse põhjendustele, nagu need, mis on toodud käesoleva kohtuotsuse punktis 210, väidab nimetatud institutsioon, et LBG vastuapellatsioonkaebuse teise väite teine osa on ebapiisavalt põhistatud. LBG vaidlustab teatud faktilised järeldused tõhususe kasvu puudumise või tarbijate kasu õiglase osa kohta, ilma et ta tugineks asjaolude moonutamisele.
- 225 Sisu osas leiab komisjon, et tõhususe kasvu olemasolu erinevatel turgudel ei taga, et kasutajad saaksid õiglase osa kasust kooskõlas EÜ artikli 81 lõikes 3 ette nähtud teise tingimusega. Kasust õiglase osa andmise puudumine on faktiline järeldus, mida ei saa apellatsiooni korras vaidlustada. Igal juhul ei selgita LBG, kuidas on õiguslikult vale Üldkohtu järeldus kasust õiglase osa tarbijatele andmise kohta. Turgude vastastikune sõltuvus kahekülgses süsteemis ei nõrgesta üldnormi, mille kohaselt tuleb vähemalt õiglase osa tõhususe kasvust anda tarbijatele, kes said kõnealuselt piirangust kahju.
- 226 Lisaks ei jätnud Üldkohus komisjon hinnangul tähelepanuta kaardiomanike eeliseid, süsteemi tootlikkuse suurendamist ja süsteemi kahekülgset, vaid vaidlustatud kohtuotsuse punktides 208–229 lükkas vastavad argumendid lihtsalt tagasi. Sellega seotud faktilised järeldused ei ole apellatsiooni raames vaidlustatavad ja igal juhul ei ole nende puhul rikutud õigusnormi.

– Euroopa Kohtu hinnang

- 227 Nõustuda ei saa komisjoni esitatud vastuvõetamatuse vastuväitega, mille kohaselt ei ole LBG vastuapellatsioonkaebuse teise väite teine osa piisavalt põhistatud. Piisab, kui märkida, et LBG tõi välja vaidlustatud kohtuotsuse konkreetse punkti, kus on rikutud õigusnormi, milleks on punkt 233, ning põhjendas oma argumente, viidates teistele selle kohtuotsuse konkreetsetele punktidele ning neid kinnitavatele õiguslikele argumentidele. Järelikult on LBG vastavad argumendid kooskõlas õigusnormide ja kohtupraktikaga, millele on viidatud käesoleva kohtuotsuse punktides 215 ja 216.

- 228 Samuti tuleb märkida, et erinevalt komisjoni väidetust ei seadnud LBG teises väiteosas üksnes kahtluse alla esimeses kohtuastmes asjaoludele antud hinnangud, vaid sisuliselt tõstatas küsimuse, milliseid turgusid võib lugeda objektiivseid eeliseid loovateks, mida võib arvesse võtta EÜ artikli 81 lõikes 3 ette nähtud esimese tingimuse analüüsimisel. Niisugune küsimus on apellatsiooni staadiumis vastu võetav õigusküsimus.
- 229 Sisu osas tuleb meenutada, et LBG, keda toetavad apellandid, heidab sisuliselt Üldkohtule ette, et viimane keskendus üksnes eeliste, mida mitmepoolsed vahendustasud annavad kauplejatele, jättes seega tähelepanuta eelised, mis MasterCardi süsteemi ja mitmepoolsete vahendustasudega antakse kaardiomanikele, samuti süsteemi kahekülguse ja süsteemi optimeerimise, mille saavutamisele mitmepoolsed vahendustasud kaasa aitavad.
- 230 Kõigepealt tuleb tagasi lükata argument, mille kohaselt eiras Üldkohus eeliseid, mis tulenevad MasterCardi süsteemist kaardiomanikele. Selles osas tuleb meenutada, et ettevõtjate ühenduse iga otsuse suhtes, mis osutub EÜ artikli 81 lõikega 1 vastuolus olevaks, võidakse teha selle artikli lõike 3 alusel erand üksnes juhul, kui see vastab nimetatud sättes toodud tingimustele, sealhulgas tingimus, et see aitab parandada kaupade tootmist või levitamist või edendada tehnilist või majanduslikku progressi (vt selle kohta kohtuotsus Remia jt vs. komisjon, EU:C:1985:327, punkt 38). Lisaks, nagu ilmneb käesoleva kohtuotsuse punktides 89 ja 90, kui ettevõtjate ühenduse otsust ei ole võimalik eristada sellega seotud põhitehingust või –tegevusest ilma selle olemasolu ja eesmärgi ohtu seadmata, siis tuleb analüüsida selle otsuse kokkusobivust EÜ artikliga 81 koos sellise põhitehingu või –tegevuse kokkusobivusega, millega otsus on seondud.
- 231 Seevastu, kuna on tuvastatud, et niisugune otsus ei ole objektiivselt vajalik konkreetse tehingu või tegevuse elluviimiseks, siis saab EÜ artikli 81 lõike 3 raames arvesse võtta üksnes objektiivseid eeliseid, mis konkreetselt tulenevad sellest otsusest (vt analoogia alusel kohtuotsus Remia jt vs. komisjon, EU:C:1985:327, punkt 47).
- 232 Antud juhul, nagu ilmneb käesoleva kohtuotsuse punktides 78–121, võis Üldkohus õigusnormi rikkumata tuvastada vaidlustatud kohtuotsuse punktis 120, et mitmepoolsed vahendustasud ei ole objektiivselt vajalikud MasterCardi süsteemi toimimiseks. Seda järeldust arvestades leidis Üldkohus sama kohtuotsuse punktis 207 samuti õigesti, et EÜ artikli 81 lõikes 3 ette nähtud esimese tingimuse analüüsiks oli tarvis kontrollida märkimisväärseid objektiivseid eeliseid, mis tulenevad konkreetselt mitmepoolsetest vahendustasudest, mitte aga MasterCardi süsteemist tervikuna. Seega ei saa tulemuslik olla argument, mille kohaselt eiras Üldkohus eeliseid, mis tulenevad MasterCardi süsteemist kaardiomanikele.
- 233 Mis puudutab argumenti, et Üldkohus eiras MasterCardi süsteemi optimeerimist, millele mitmepoolsed vahendustasud kaasa aitavad, siis tuleb meenutada, et vaidlustatud kohtuotsuse punktides 208–219 analüüsis Üldkohus apellantide argumente mitmepoolsete vahendustasude rolli kohta selle süsteemi „väljastamise” ja „aktsepteerimise” osade tasakaalustamises ning jõudis järeldusele, et tagasi tuleb lükata argument, mille kohaselt mitmepoolsed vahendustasud aitavad selle süsteemi tootlikkust suurendada. Järelikult põhineb selles osas LBG argument vaidlustatud kohtuotsuse vales tõlgendamisel ning on seega põhjendamatu.
- 234 Mis puudutab argumente, mille kohaselt eiras Üldkohus õigusvastaselt süsteemi kahekülgust ja eeliseid, mis tulenevad mitmepoolsetest vahendustasudest kaardiomanikele, siis kõigepealt tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, et parandamine EÜ artikli 81 lõikes 3 ette nähtud esimese tingimuse tähenduses ei tähenda igasugust eelist, mida lepingupartnerid kõnealuselt kokkuleppes oma tootmis- või turustustegevuse jaoks saavad. Niisuguses parandamises peab olema ka tuntavaid objektiivseid eeliseid, mis hüvitaksid sellest kokkuleppes konkurentsile tuleneva negatiivse mõju (vt kohtuotsus Consten ja Grundig vs. komisjon, 56/64 ja 58/64, EU:C:1966:41, punkt 502).

- 235 Edasi tuleb meenutada, et kokkuleppe uurimisel eesmärgiga teha kindlaks, kas see aitab parandada tootmist või kaupade levitamist või edendada tehnilist või majanduslikku progressi, ja kas see kokkulepe toob tuntavat objektiivset kasu, tuleb lähtuda nendest faktilisi asjaolusid puudutavatest argumentidest ja tõenditest, mille on ettevõtjad esitanud (vt selle kohta EÜ artikli 81 lõike 3 alusel esitatud erandi taotlusega kohtuotsus *GlaxoSmithKline Services jt vs. komisjon jt*, C-501/06 P, C-513/06 P, C-515/06 P ja C-519/06 P, EU:C:2009:610, punkt 102).
- 236 Niisuguse uurimise käigus võib olla vajalik võtta arvesse kõnealuse kokkuleppega seotud sektori laadi ja võimalikke iseärasusi, juhul kui see laad ja iseärasused on uurimise tulemuse jaoks otsustava tähtsusega (vt kohtuotsus *GlaxoSmithKline Services jt vs. komisjon jt*, EU:C:2009:610, punkt 103). Lisaks tuleb EÜ artikli 81 lõike 3 puhul arvesse võtta soodsat mõju kõikidele tarbijatele asjaomastel turgudel (vt selle kohta kohtuotsus *Asnef-Equifax ja Administración del Estado*, EU:C:2006:734, punkt 70).
- 237 Seega juhul, kui tegemist on kahepoolse süsteemiga, nagu MasterCardi süsteem, siis tuleb hindamisel, kas meede, mis üldjuhul on vastuolus EÜ artikli 81 lõikes 1 ette nähtud keeluga, niivõrd kuivõrd sellest on tingitud piiravad tagajärjed selle süsteemiga seotud tarbijate ühele rühmale kahest, võib vastata EÜ artikli 81 lõikes 3 ette nähtud esimesele tingimusele, tuleb arvesse võtta süsteemi, kuhu see meede kuulub, sealhulgas vajaduse korral kõiki sellest meetmest tulenevaid objektiivseid eeliseid mitte üksnes turul, millega seoses piirang tuvastati, vaid ka turul, mis hõlmab muud selle süsteemiga seotud tarbijate rühma, eelkõige kui nagu käesolevas asjas puudub vaidlus, et selle süsteemi kahe osa vahel esinevad seosed. Selles osas tuleb vajaduse korral hinnata, kas sellised eelised hüvitaksid sellest meetmest konkurentsile tuleneva negatiivse mõju.
- 238 Siiski ei saa käesolevas asjas nõustuda LBG argumentiga, mille kohaselt eiras Üldkohus õigusvastaselt süsteemi kahekülgst. Nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 233, analüüsis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 208–219 apellantide argumente mitmepoolsete vahendustasude rolli kohta MasterCardi süsteemi „väljastamise” ja „aktsepteerimise” osade tasakaalustamises ning sel eesmärgil tunnistas konkreetselt selle kohtuotsuse punktis 210, et nende kahe osa vahel esinevad seosed. Asjaolu, et Üldkohus jõudis järeldusele, et tagasi tuleb lükata argument, mille kohaselt mitmepoolsed vahendustasud aitavad selle süsteemi tootlikkust suurendada, ei muuda midagi asjaolu puhul, et Üldkohus võttis oma analüüsi raames arvesse kõnealuse süsteemi kahekülgst.
- 239 Samuti võttis Üldkohus, kui ta analüüsis eeliseid, mis kaasnevad mitmepoolsete vahendustasudega kauplejate puhul, samuti arvesse süsteemi kahekülgst, eelkõige vaidlustatud kohtuotsuse punktides 222 ja 223, milles kohus tunnistas, et kauplejate puhul võib käibes olevate kaartide arvu suurenemine muuta MasterCardi süsteemi nende jaoks kasulikumaks, isegi kui asjaolude iseseisva hindamise käigus järeldas Üldkohus, et negatiivse mõju risk kauplejatele on seda kõrgem, mida rohkem on ringluses kaarte.
- 240 Eelkõige mis puudutab argumenti, millega LBG heidab Üldkohtule ette, et ta ei võtnud arvesse eeliseid, mis kaasnevad mitmepoolsete vahendustasudega kaardiomanike puhul, siis tuleb tõdeda, et lähtudes käesoleva kohtuotsuse punktides 234–236 toodust oli Üldkohus EÜ artikli 81 lõikes 3 ette nähtud esimese tingimuse analüüsimisel põhimõtteliselt kohustatud arvesse võtma kõiki objektiivseid eeliseid, mis kaasnevad mitmepoolsete vahendustasudega mitte ainult asjakohasel turul, nimelt aktsepteerimisturul, vaid samuti väljastamisega seotud eraldiseisval turul.
- 241 Sellest tuleneb, et juhul, kui Üldkohus leiab, et esinevad märkimisväärsed objektiivsed eelised, mis kaasnevad mitmepoolsete vahendustasudega kauplejate puhul, isegi kui need eelised ei ole ise piisavad, et hüvitada EÜ artikli 81 lõike 1 raames tuvastatud piiravad tagajärjed, võiks kõikide eelistega kahel kasutajate turul MasterCardi süsteemis, sealhulgas ka kaardiomanike turul vajaduse korral põhjendada mitmepoolseid vahendustasusid, kui need eelised koos oleksid sellised, mis hüvitaksid nendest vahendustasudest tulenevad piiravad tagajärjed.

- 242 Siiski, nagu on meenutatud käesoleva kohtuotsuse punktis 234, tõstatab EÜ artikli 81 lõikes 3 ette nähtud esimese tingimuse analüüsimine küsimuse, kas eelised, mis kaasnevad kõnealuse meetmega, hüvitavad sellest tuleneva negatiivse mõju. Seega juhul, kui – nagu käesolevas asjas – piiravad tagajärjed tuvastati kahepoolse süsteemi ühel turul, ei saa eelised, mis kaasnevad piirava meetmega eraldiseisval seotud turul, mis on samuti seondud selle süsteemiga, iseenesest olla niisugused, et nendega hüvitatakse sellest meetmest tulenev negatiivset mõju, kui puuduvad tõendid märkimisväärsete objektiivsete eeliste kohta, mis on omistatavad nimetatud meetmele asjaomasel turul, eelkõige – nagu ilmneb vaidlustatud kohtuotsuse punktides 21 ja 168–180 – kui tarbijad nendel turgudel ei ole sisuliselt samad.
- 243 Ilma et käesoleval juhul oleks selles osas tuginetud asjaolude moonutamisele, järeltas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 226, et puuduvad tõendid objektiivsete eeliste kohta, mis kaasnevad mitmepoolsete vahendustasudega kauplejate puhul. Nendel asjaoludel puudub vajadus analüüsida eeliseid, mis kaasnevad mitmepoolsete vahendustasudega kaardiomanike puhul, kuna need eelised ei saa iseenesest hüvitada kõnealustest vahendustasudest tulenevat negatiivset mõju. Seega tuvastas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 229 õigesti, et „igal juhul [on] ainetu hagejate kriitika, mis puudutas mitmepoolsete vahendustasudega kaardiomanikele tulenevate eeliste ebapiisavat arvestamist”.
- 244 Mis puudutab käesoleva kohtuotsuse punktis 221 viidatud apellantide argumente, mille kohaselt on vaidlustatud kohtuotsuses esitatud ringpõhjendused, mis on vastuolulised ja ebapiisavad, siis ei saa nende argumentidega nõustuda.
- 245 Isegi kui Üldkohus oleks mitmepoolsete vahendustasude objektiivse vajalikkuse analüüsimisel tuvastanud, et esinevad eelised kaardiomanike puhul, mida võib EÜ artikli 81 lõike 3 raames põhimõtteliselt arvesse võtta, ei oleks vajalik, nagu ilmneb käesoleva kohtuotsuse punktides 240–243, käesolevas asjas selliseid eeliseid analüüsida. Seega ei osutu kõnealuses küsimuses, iseäranis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 229 toodud Üldkohtu arutluskäik vastuoluliseks.
- 246 Mis puudutab käesoleva kohtuotsuse punktis 222 asuvat argumenti, mille kohaselt läks Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 233 endaga vastuollu, siis tuleb märkida, et nimetatud argument põhineb valikulisel viitamisel, mis on aga tingitud kohtuotsuse puudulikust tõlgendamisest. Väljendiga „rahaline vastutasu” ei osutanud Üldkohus erinevalt apellantide seisukohast, objektiivsetele eeliste kauplejate puhul, vaid MSC-dele. Üldkohus ei leidnud seega, et põhjendatud näis kauplejate rahaline vastutasu kulude hüvitamiseks, mida väljastavad pangad kandsid kauplejatele osutatud teenuste eest, vaid Üldkohus piirdus tõdemisega, et apellandid pidid määratlema eelised, mida võis lugeda MSC-sid põhjendavateks.
- 247 Apellantide argumendi puhul, mille kohaselt Üldkohus ei selgitanud põhjusi, miks ei saaks EÜ artikli 81 lõikes 3 sätestatud kaks esimest tingimust olla täidetud, kui tugineda üksnes eeliste, mis tulenevad mitmepoolsetest vahendustasudest kaardiomanikele, on piisav, kui viidata käesoleva kohtuotsuse punktidele 240–245.
- 248 Lõpuks, kuna apellandid heidavad Üldkohtule ette, et viimane ei selgitanud põhjust, miks peavad kõik tarbijate kategooriad saama mitmepoolsetest vahendustasudest sama palju kasu, siis piisab, kui märkida, et see etteheide põhineb vaidlustatud kohtuotsuse puudulikul tõlgendamisel. Üldkohus ei tuvastanud aga, et mõlemad kasutajate grupid peavad saama sellest kasust sama suure osa, vaid üksnes märkis, et kuna kauplejad on maksekaartide kasutajate kahest grupist üks, siis peaksid nad samuti saama märkimisväärsed objektiivsed eelised, mis kaasnevad mitmepoolsete vahendustasudega. Seega kasutades sõna „ka” selle kohtuotsuse punktis 228, leidis Üldkohus õigesti, et mitmepoolseid vahendustasusid pidid saama kauplejad „kui ka” kaardiomanikud, mitte aga „samas ulatuses” kui viimased.

249 Seetõttu tuleb jõuda järeldusele, et põhjendatud ei ole apellantide argumendid, mille kohaselt Üldkohus ei ole piisavalt õiguslikult põhjendanud seda, et ta ei võtnud arvesse eeliseid, mis kaasnevad mitmepoolsete vahendustasudega kaardiomanike jaoks.

250 Eespool toodud arvesse võttes tuleb LBG vastuapellatsioonkaebuse teise väite teine osa tagasi lükata.

LBG vastuapellatsioonkaebuse teise väite kolmas osa

– Poolte argumendid

251 Vastuapellatsioonkaebuse teise väite kolmandas osas leiab LBG, et Üldkohus väitis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 233, et üksnes teguriteks, mida võib arvesse võtta, selleks et kontrollida, kas mitmepoolsed vahendustasud on kindlaks määratud sobival tasemel, on kauplejate hüvitatavad kulud, mis viimastele osutatavate teenuste raames tekivad väljastatavatele pankadele, ning muud tulud, mida väljastavad pangad saavad. LBG heidab komisjonile ette käesolevas asjas tema piiravat lähenemist, mida see institutsioon näib olevat samuti kasutanud ka juhtumi puhul Visa mitmepoolsete vahendustasude (juhtum COMP/39.398 – Visa MIF, C(2010) 8760). Viidates kirjalikele seisukohtadele, mille ta esitas EÜ artikli 81 lõike 3 alusel Üldkohtus, väidab LBG, et komisjon oleks pidanud järgima lähenemist, mida ta kasutas muudes sarnastes valdkondades, kus ta nõustus palju laiemate põhjendustega EÜ artikli 81 lõike 3 alusel.

252 LBG väidab, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta nõustus EÜ artikli 81 lõike 3 alusel liiga range kriteeriumiga, mis ei võta arvesse märkimisväärseid eeliseid, mis kaasnevad MasterCardi süsteemi ja mitmepoolsete vahendustasudega kaardiomanikele ja kauplejatele. Lisaks ei ole valitud meetodit võimalik praktikas kohaldada, sest see eeldab, et konkreetsete mitmepoolsete vahendustasude tasemetel põhjendamiseks esitatakse täpsed tõendid, mida ei ole siiski võimalik esitada. Ei komisjon ega Üldkohus ei ole esitanud vähimatki juhust täpse meetodi kohta, mida MasterCard peaks järgima, et määrata mitmepoolsete vahendustasude tase kindlaks põhjendatud tasemel. Niisugune ebakindlus tekitab ettevõtjatel suuri probleeme ja võib kahjustada tarbijat, takistades innovatsiooni turul.

253 Lisaks komisjoni esitatud üldisematele vastuvõetamatuse vastuväidetele, nagu käesoleva kohtuotsuse punktis 210 esitatud, leiab komisjon, et LBG vastuapellatsioonkaebuse teise väite kolmanda osa põhjendamiseks toodud argumendid Üldkohtu antavate suuniste väidetava puudumise kohta on tulemusetud.

254 Sisu osas leiab komisjon, et LBG argument suuniste väidetava puudumise kohta mitmepoolsete vahendustasude põhjendatud taseme puhul viitab tõendamiskoormise ümberpööramisele ning ei tähenda õigusnormi rikkumist. LBG läheb iseendaga vastuollu, kui ta tugineb vaidlustatud kohtuotsuse punktile 233 seoses tõenditega, mida apellandid oleksid võinud esitada, selleks et täita EÜ artikli 81 lõikes 3 ette nähtud esimest tingimust. Lõpuks on käesoleva kohtuotsuse punktis 251 nimetatud viide juhtumile Visa mitmepoolsed vahendustasud apellatsiooni tähenduses asjakohatu.

– Euroopa Kohtu hinnang

255 Kõigepealt, mis puudutab LBG argumenti, mille kohaselt kasutas komisjon käesolevas asjas liiga piiravat lähenemist sarnaselt sellega, mida ta kasutas käesoleva kohtuotsuse punktis 251 mainitud juhtumis Visa mitmepoolsed vahendustasud, siis piisab, kui tõdeda, et selles argumendis ei ole mingilgi viisil ära toodud kritiseeritavaid tegureid vaidlustatud kohtuotsuses ning see on järelikult vastuvõetamatu.

- 256 Edasi, mis puudutab argumenti, milles LBG heidab Üldkohtule ette õigusnormi rikkumist, kuna Üldkohus nõustus liiga range kriteeriumiga, mis ei võta arvesse märkimisväärseid eeliseid, mis kaasnevad MasterCardi süsteemi ja mitmepoolsete vahendustasudega kaardiomanikele ja kauplejatele, siis on see argument sisuliselt identne nendega, mida juba analüüsiti LBG vastuapellatsioonkaebuse teise väite teises osas. Nimetatud argument tuleb seega tagasi lükata samadel põhjustel kui need, mis on välja toodud käesoleva kohtuotsuse punktides 227–250.
- 257 Lõpuks, mis puudutab argumente, mille kohaselt ei ole Üldkohtu valitud meetodit võimalik praktikas kohaldada, sest see eeldab, et konkreetsete mitmepoolsete vahendustasude tasemete põhjendamiseks esitatakse täpsed tõendid, mida ei ole siiski võimalik esitada, ning asjaolu, et ei komisjon ega Üldkohus ei ole esitanud vähimatki juhust täpse meetodi kohta, mida MasterCard peaks järgima, et määrata mitmepoolsete vahendustasude tase kindlaks põhjendatud tasemel, siis tuleb tõdeda, et nende argumentide eesmärk ei ole heita Üldkohtule ette õigusnormi rikkumist. Niisugused argumendid on seega vastuvõetamatud.
- 258 LBG vastuapellatsioonkaebuse teise väite kolmas osa tuleb seega tagasi lükata. Samuti tuleb täies ulatuses tagasi lükata LBG vastuapellatsioonkaebuse teine väide.
- 259 Eespool toodud kaalutlustest kogumis tuleneb, et apellatsioonkaebus ning RBS ja LBG esitatud kaks vastuapellatsioonkaebust tuleb jätta rahuldamata.

Kohtukulud

- 260 Euroopa Kohtu kodukorra artikli 184 lõikes 2 on ette nähtud, et kui apellatsioonkaebus on põhjendamatu, siis otsustab Euroopa Kohus kohtukulude jaotuse.
- 261 Vastavalt kodukorra artikli 138 lõikele 1, mida *mutatis mutandi* kohaldatakse kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel apellatsioonkaebuste suhtes, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud.
- 262 Kuna apellantide nõuded on jäetud rahuldamata ja komisjon on palunud mõista apellantidelt välja oma kohtukulud, siis tuleb apellatsioonkaebusega seotud komisjoni kohtukulud mõista välja apellantidelt ja jätta apellantide vastavad kohtukulud nende enda kanda.
- 263 Mis puudutab vastuapellatsioonkaebusi, siis kuna RBS ja LBG nõuded on jäetud rahuldamata ja komisjon on palunud mõista apellantidelt välja oma kohtukulud, siis tuleb vastuapellatsioonkaebustega seotud komisjoni kohtukulud mõista välja RBS-lt ja LBG-lt ning jätta viimaste vastavad kohtukulud nende enda kanda.
- 264 Lisaks tuleneb Euroopa Kohtu kodukorra artikli 140 lõike 3 tõlgendusest koostoimes artikli 184 lõikega 1, et käesolevas asjas tuleb apellantide kohtukulud mõlema vastuapellatsioonkaebuse osas jätta nende enda kanda ning RBS ja LBG kohtukulud teise poole vastuapellatsioonkaebuse osas jätta nende enda kanda.
- 265 Kooskõlas kodukorra artikli 184 lõikega 4 jäävad HSBC, MBNA, BRC ja EuroCommerce'i kohtukulud seoses apellatsioonkaebuse ja vastuapellatsioonkaebustega nende enda kanda. Kuna Banco Santander SA ei osalenud menetluses Euroopa Kohtus, ei saa kohtukulusid tema kanda jätta.
- 266 Vastavalt kodukorra artikli 140 lõikele 1, mida *mutatis mutandi* kohaldatakse kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel apellatsioonkaebuste suhtes, kannavad kohtuvaidluses menetlusse astunud liikmesriigid ise oma kohtukulud. Nende sätete kohaselt kannab Ühendkuningriik ise oma kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

1. **Jätta apellatsioonkaebus ja vastuapellatsioonkaebused rahuldamata.**
2. **Mõista MasterCard Inc-lt, MasterCard International Inc-lt ja MasterCard Europe SPRL-lt välja Euroopa Komisjoni kohtukulud seoses apellatsioonkaebusega ning jätta MasterCard Incorporatedi, MasterCard International Incorporatedi ja MasterCard Europe SPRL kohtukulud seoses apellatsioonkaebuse ja vastuapellatsioonkaebustega nende endi kanda.**
3. **Mõista Royal Bank of Scotland plc-lt, Bank of Scotland plc-lt ja Lloyds TSB Bank plc-lt välja Euroopa Komisjoni kohtukulud seoses nende vastavate vastuapellatsioonkaebustega ning jätta Royal Bank of Scotland plc, Bank of Scotland plc ja Lloyds TSB Bank plc kohtukulud nende endi kanda.**
4. **Jätta HSBC Bank plc, MBNA Europe Bank Ltd, British Retail Consortium, EuroCommerce AISBL ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi kohtukulud nende endi kanda.**

Allkirjad